

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χάραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀναγνώσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμᾶς 100. Ἐξέμνηος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γένει τῶν ἑλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξέμνηοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος

Ἀθῆναι 18 Ἰουλίου 1931

Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 33

Ἡ ΜΙΚΡΗ ΑἴΝΩΣΤΗ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ L. DE KERANY

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Μονάχα βρῆκε μιὰ στιγμή πού δὲ μποροῦσε νὰ τὴν ἀκούσῃ, κι' εἶπε μὲ χαμηλὴ φωνὴ στὰ κατατρομαγμένα παιδιὰ:

— Μὴ λησμονῆτε τὴν ἱστορίαν τοῦ Ρονᾶν τοῦ σφουγγαρά· κι' ἂν γρικῆσετε ἀπόψε ἤχο τραχὺ στὴν ἀκρογιαλιά, κλειστὸς τὰ μάτια σας καὶ τὰ παραθυρά σας: θάνατι τὸ «καροτσάκι τοῦ θανάτου»,...

Γ'.

Τὸ καροτσάκι τοῦ θανάτου

Ἡ ἀναχώρησις τῆς Γκωτ γίνηκε δεχτὴ μὲ μιὰ φανερὴ ἀνακούφισιν ἀπὸ τὴ μικρὴ παρέα.

Ὅταν ἀπαλλάχτηκαν ἀπὸ τὴν παρουσίαν τῆς, ἀνάσαναν ὅλοι ἐλεύθερα. Ἡ Ἰουλιανὴ ἔβαλε στὸ τραπέζι μιὰ μπουκάλα μὲ κρασί κι' ἓνα κομμάτι μαῦρο σταρένιο ψωμί, τυλιγμένο προσεχτικὰ σὲ μιὰ πετσέτα. Κι' ἡ Σολάνζ τὴ γέμισε ἀπὸ χαρὰ μὲ τὸ νὰ δεχτὴ νὰ λάβῃ μέρος στὸ φτωχικὸ τῆς δεῖπνο.

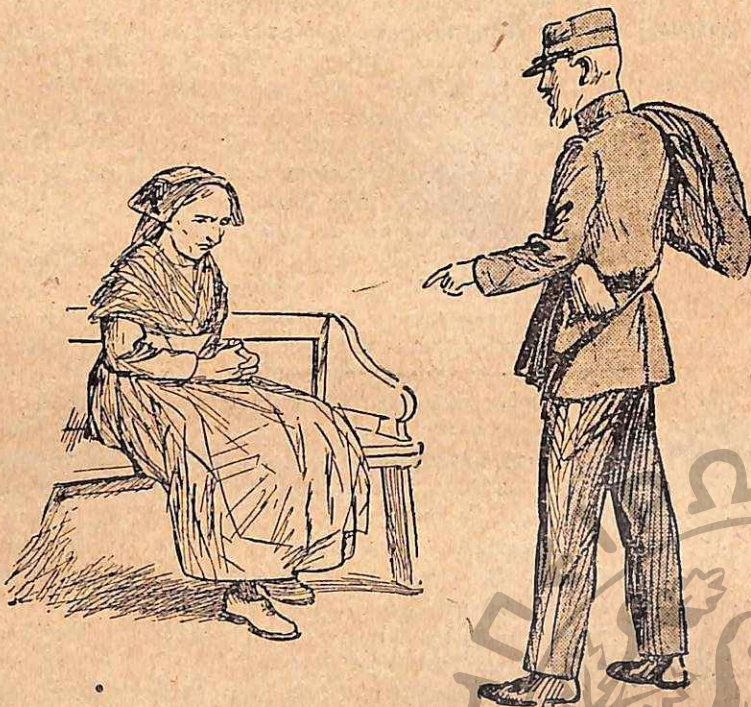
Ἡ μικρὴ δεσποινίδα τοῦ πύργου δὲν ἦταν ὥστόσο πάντα ἀξιαγάπητη. Κάποτε μάλιστα προξενοῦσε φόβον στὴν Ἰουλιανή.

Ἡ μεγαλύτερη κόρη τοῦ φαροφύλακα ἦταν μιὰ θαρραλέα κοπέλλα πού, ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ θανάτου τῆς μητέρας τῆς, πρὶν ἀπὸ λίγους μῆνες, εἶχε φορτωθεῖ στοὺς ὤμους τῆς μιὰ δουλειὰ πολὺ βαρειά γιὰ τὰ δεκαπέντε τῆς χρόνια. Ἦταν ὑποχρεωμένη νὰ βαστάῃ τὸ σπίτι, νὰ προσέχῃ τὴν ἀδερφή τῆς καὶ τὰ μικρά τῆς ἀδέρφια, πού τὸ πιδ μεγάλο πήγαινε στὸ σχολεῖο, ἐνῶ τὸ μικρότερο ἦταν ἀκόμα μωρό. Ἐπρεπε ἀ-

κόμα ν' ἀναπληρῶνῃ κάπου-κάπου τὸν πατέρα τῆς στὴν ὑπηρεσίαν τοῦ φάρου.

— Ἡ Ἰουλιανὴ εἶναι καλὴ κοπέλλα, εἶπε ὁ Φαζίδλ· φροντίζει γιὰ τ' ἀδέρφια τῆς σὰ μητερούλα.

— Δὲν τὰ βαριέσαι ποτέ; ρώτησε ἡ

«— Δὲ ντρέπεσαι, στὴν ἡλικίαν σου, νὰ σηκώνῃς τὰ μυαλὰ αὐτῶν τῶν παιδιῶν;» (Σελ. 379, στ. γ')

Σολάνζ, πού αὐτὴ βέβαια δὲν θάκανε ποτέ τὸ ἴδιο.

— Ὁ! ὅχι, δεσποινίς, τ' ἀγαπῶ τόσο!

— Θάθελα νάχα κι' ἐγὼ ἀδέρφια.

— Θάχετε τὰ ξαδέρφια σας, τοὺς Ρουβέλ, πού θάρθουν τίς διακοπές, τῆς θύμισε ἡ παιδαγωγός.

— Δὲν εἶναι τὸ ἴδιο. Ὁ Φίλιππος καὶ ὁ Ροζέ εἶναι κακοὶ καὶ μὲ πειράζουν. Τ' ἀδέρφια μου ἔμωσ θάταν ὑπάκουα

— Εἰστε βέβαιη γι' αὐτό:

Ἡ μικρὴ δὲν ἀποκρίθηκε, μόνο πῆγε κοντὰ στὸ παράθυρο. Τὸ σκοτάδι φαινόταν ἀκόμα πηχτό· σούδιε τὴν ἐντύπωση πὼς βρῖσκεσαι ἀπέναντι σ' ἓνα μεγάλο μαῦρο τοῖχο. Ἡ Σολάνζ ἀνατρίχιασε στὴν ἰδέαν τοῦ δρόμου πού θάκανε μὲς στὴ σκοτεινιά, καὶ γυρίζοντας πρὸς τὸν τελωνοφύλακα, ρώτησε:

— Λέτε πὼς δὲ θὰ μπορέσουμε νὰ θρουνε ἀμάξι γιὰ νὰ μᾶς γυρίσῃ στὸν πύργον;

Ἐνα γενικὸ ξέσπασμα γέλιων τῆς ἀπάντησε.

Ἀκούς ἐκεῖ νὰ γυρεῦῃ ἀμάξι σ' ἐκεῖνο τὸ ἔρημο μέρος!..

Ὁ Φαζίδλ μάλιστα θέλη- ν' ἀστείευτῇ:

— Ἄν θὰ δεχόσαστε τουλάχιστο ν' ἀνεβῆτε στὸ καροτσάκι τοῦ θανάτου...

Ἡ εὐθυμία διπλασιάστηκε μ' αὐτὰ τὰ λόγια. Ἀκόμα κι' ἡ μικρὴ Φραγκίσκα, πού εἶχε τρομάξῃ ἀπὸ τίς φοβέρες τῆς Γκωτ, διασκεδάζε τώρα μὲ τὴν ἰδέαν τοῦ γέρου τελωνοφύλακα.

Ἀξαφνα, μέσα στὴ σιωπὴ πού εἶχε διαδεχτεῖ τὴ μαγιασμένη καταιγίδα πού πέρασε, ἀκούστηκε καθαρά ὁ ἦχος τῶν τροχῶν ἐνδὸς κάρου.

Ἦταν τόσο ἀλλόκοτο, τόσο ἀπρόοπτο αὐτό, πού οἱ μουσαφίρηδες τοῦ μικροῦ σπιτιοῦ κοιτάχτηκαν κάπως ἀνήσυχτα, κι' ὁ τελωνοφύλακας πρόφερε ἓνα «διάβολε!..» πού δὲν ἔδωσε θάρρος σὲ κανένα.

Τῆς Σολάνζ καὶ τῆς Φραγκίσκας ἀρχισαν νὰ τρίβουν τὰ δόντια.

Ἡ μὲς Βαρβάρα ξαναδρῆκε πρώτη τὴν ψυχραιμίαν τῆς.

— Ἦσυχάστε, εἶπε, δὲν ὑπάρχει τίποτε παράξενο σ' αὐτὴ τὴν περίστασιν. Οἱ ἐργάται δὲν μεταχειρίζονται καροτσά-

κία για να μεταφέρουν τα φύκια;

— Οί εργάτες δεν εργάζονται τη νύχτα, αποκρίθηκε ο Φαζιόλ που χάριδευε τα γένηα του και φαινόταν πως τον απασχολούσε μια ιδέα. Πάω να ιδώ τί συμβαίνει.

— Αλλά, προτού να προφτάση να δρασκελίση την πόρτα, ή 'Ιουλιανή, ή Φραγκίσκα κι' ο μικρός Πέτρος ρίχτηκαν απάνω του, πιάνοντάς τον ένας από το μανδύα, άλλος από το χέρι, ο τρίτος από το πόδι.

— Μή, κύριε Φαζιόλ, μην πηγαίνετε!

Ο τελωνοφύλακας άρχισε να γελά.

— Α, έτσι, μικρά μου; Θέλετε να μ' εμποδίσετε κιόλας να εκτελέσω το χρέος μου; Δεν ξέρετε πως εγώ είμαι επιφορτισμένος να φυλάω την ακτή, προ πάντων από τους διαθόλους; Πρέπει να εξακριβώσω αν αυτός έδω έχει μεγάλη ούρα...

Μιλούσε με ύφος άστειο, αλλά ή 'Αγγλίδα πρόσεξε πως ή φωνή του είχε γίνει αλλοιώτικη. Κρίνοντάς τον αρκετά έξυπνο, σε τρόπο που να μ' ή μπορ'ή να πέση θυμά μια έξωφρενικής δεισιδαιμονίας, κατάλαβε πως υπήρχαν όρισμένοι φόβοι, που δεν έπρεπε να τους ανακοινώση στα παιδιά.

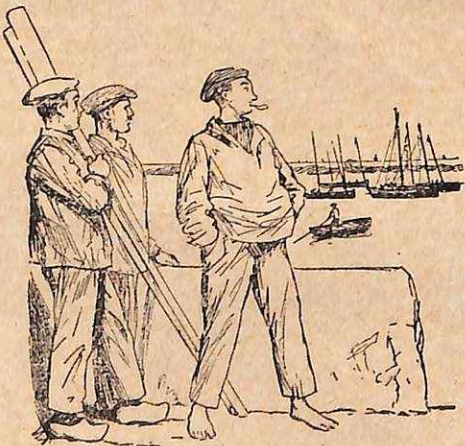
— Υποψιάζεστε τίποτε; τον ρώτησε με χαμηλή φωνή.

— Ναί, αποκρίθηκε ο τελωνοφύλακας.

— Και κάποιον;

— Ναί.

— Είναι φρόνιμο να εκτεθ'ήτε μόνος σας στον κίνδυνο;

«Η Γκ'ότ είχε τρία μεγάλα παιδιά...»
(Σελ. 378, στ. β'.)

— Είναι βέβαιο, πως αν είχα μαζί μου δυο-τρεις απ' τους άντρες μου, θα κανονίζ'όταν πιδ εύκολα ή δουλειά. Θα κάμω όμως ε,τι μπορέσω. Μπρός, κουτσούδελα! Αφήστε με ελεύθερο, κι' αν φοβάστε μ'ή με πάρει ο διάβολος, πέστε καμιά προσευχή για το γέρο Φαζιόλ...

Εκδόλλησε από πάνω του τα μικρά χέρια του Πέτρου, που είχαν γαντζω-

θει γύρω από την άντζα του, φίλησε το παιδί στα πεταχτά, κι' αφού τυλίχτηκε στο μανδύα του, εξαφανίστηκε μέσα στο σκοτάδι.

Η Σολάνζ και τα παιδιά του φαρφύλακα έμειναν άμυλητοι από τον τρόμο. Η μίς Βαρβάρα προσπάθησε να τα καθησυχάση, μ'α κι' αυτή ή'ταν ανήσυχη και καταριόταν την παράλογη έμπνευση της μαθήτριάς της για το νυχτερινό εκείνο περίπατο.

Πως θα μπορούσαν τώρα να γυρίσουν στην κατοικία τους; Ο τελωνοφύλακας είχε φύγει. Ο Μουριέ ή'ταν αδύνατο να εγκαταλείψ'η το φάρο, κι' οι μοναχές και άσπλες γυναίκες δεν μπορούσαν να εκτεθούν, γυρίζοντας τις άκρογιαλιές, σε συναντήσεις πιδ επικίνδυνες κι' απ' το «καροτσάκι του θανάτου».

Η άπουσία του τελωνοφύλακα βάσταξε πολύ. Επ'ιτέλους, άκουσαν ν' άντηχ'ή ή χοντρή του φωνή πίσω από την πόρτα και ή 'Ιουλιανή έτρεξε ν' άνοιξη.

— Δεν είναι τίποτε! είπε μπαίνοντας. Ο διάβολος είναι πιδ επιτήδειος από μένα και τ' άμάξι γύρισε στην κόλαση πριν το προφτάσω. Θα συνεχίσω την έρευνά μου, άλλ' αν θέλατε, δεσποινίδες, θα μπορούσα ν' άργοπορήσω λιγάκι για να σ'ας συντροφιά ως τον πύργο.

Η μίς Βαρβάρα δέχτηκε αυτή την πρόταση με προθυμία και, τυλίγοντας τη Σολάνζ στο πανωφόρι, που είχε πέσει τόσο ξαφνικά στην κατοχή της, άκολούθησε τον άφοβο εκείνον άντρα.

Μ'α πνοή άνέμου είχε διαλύσει την όμίχλη και από καιρό σε καιρό φανερώνόταν το φεγγάρι, σ'α να του άρεσε να παίξ'η κρυφτούλι με τα σύννεφα. Η Σολάνζ, τρομαγμένη απ' αυτά τα παιγνιδίσματα της σκιάς και του φωτός, έδγαζε κάθε στιγμή άναφωνήσεις φόβου. Η μίς Βαρβάρα της επέβαλλε να σιωπάιν'η.

— Μην κάνετε θόρυβο, την παρακαλούσε. Σε λίγο θα έχουμε φτάσει. Νά, βλέπω κιόλας το σπίτι...

Πραγματικά, ή κατοικία τους είχε άρχισι να φαίνεται. Η άπουσία της Σολάνζ και της δασκάλας της είχε προξενήσει στους συνοίκους κάποια ανησυχία και τα παράθυρα ή'ταν φωτισμένα.

— Επ'ιτέλους φτάνουμε, φώναξε ή παιδαγωγός μ' έναν άναστεναγμό άνακούφισης.

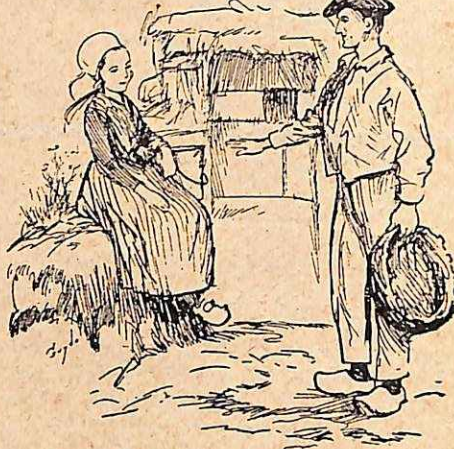
Μ'α είχε βιαστεί να μιλήσ'η έτσι. Έμμενε ακόμη να περάσουν ένα μεγάλο άκαλύπτο διάστημα, και το μισοκρυμμένο φεγγάρι έρριχνε την παράξενη εκείνη λάμψη που αλλοιώνει κάθε αντικείμενο.

Η προσοχή της Σολάνζ τραδήχτηκε σε λίγο από έναν όγκο μαύρο που, στην πρώτη ματιά, της φάνηκε σ'αν ένας βράχος ή σ'α μια συστάδα δέντρων. Ο φόβος της έγινε άπεριόριστος όταν ξεχώρισε πως ο όγκος αυτός εσάλευε

Λησμονώντας τότε τις παραγγελίες που είχε λάβει από τη μίς Βαρβάρα, σήκωσε το δάχτυλό της κι' έδειξε προς τα εκεί:

— Κοίτα!... Κοίτα!...

Το άγνωστο εκείνο πλάσμα, που θά'ταν κανένα ζώο ή κανέναν άνθρωπο, φάνηκε να τρέμαξε πολύ από τη φωνή της Σολάνζ. Θέλησε να το βάλ'η στα πόδια, αλλά δεν είχε λογαριάσει καλ'ά

«Ο Ροναί υποσχέθηκε ε,τι του ζήτησαν...» (Σελ. 379, στ. α'.)

την όρμή του. Πολύ κοντά από κεί άνοιγόταν μια βαθειά λακκούβα, όπου έπεσε με μιάν αδύνατη κραυγή.

— Είναι γυναίκα! είπε ο Φαζιόλ με μια ήχηρή βλαστήμια.

— Είναι παιδί! είπε ή μίς Βαρβάρα.

Ο τελωνοφύλακας όρμησε κατά κεί, κατέβηκε μέσα στο λάκκο όσο πιδ γρήγορα του επέτρεπαν ή ήλικία του και το πάχος του, και ξαναβγήκε κρατώντας στα χέρια του ένα άκίνητο σώμα, που το είχε τυλίξει μέσα στον ίδιο του το μανδύα.

— Δεν είναι τίποτε σοδ'ό, είπε χωρίς να περιμένη τις έρωτήσεις της 'Ιρλανδής, μια άπλη λιποθυμία. Δε θα πάθ'η τίποτε, αλλά δε μπορ'ω να καταλάβω τί διάβολο θέλουν αυτά τα παιδιά και τρέχουν τη νύχτα στα βράχια, άντι να κοιμούνται στο κρεβάτι τους!

Ξεδίπλωσε έπειτα το μανδύα του κι' άποκάλυψε ένα πρόσωπο ώχρ'ό που φαινόταν χωρίς ζωή.

— Η Θυμιούλα! άναφώνησε ή μίς Βαρβάρα.

Η Σολάνζ, που είχε κρύψει στο μεταξ'ύ το πρόσωπο στα χέρια της, ζύγωσε με ζωηρότητα:

— Ω, Θεέ μου!... Η Μικρή 'Αγνοστη!... Μήπως είναι νεκρή, κύριε τελωνοφύλακα;

— Όχι, αγαπητή μου δεσποινίς, αλλά φοβάμαι μην έσπασε το πόδι της, γιατί βογγάει μόλις τ' άγγίξω...

— Εγώ φταίω!... Εγώ φταίω!... είπε ή μικρή δολούζοντας.

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΝΟΣ ΓΑΤΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΛΓ'. ('Επίλογος)

'Αλλά ή τύχη μου φύλαγε και πιδ καλή ζωή απ' αυτή που ζούσα στον πύργο. Μια μέρα, άκούσαμε την 'Αγγλίδα μας να φωνάζ'η με μεγάλη χαρά και, τρέχοντας κοντά της ο Τόπ κι' εγώ, την είδαμε να κρατ'ή στο ένα χέρι ένα χαρτί σ'α χαρτονόμισμα, στο άλλο μιάν έφημερίδα, και να χοροπηδά.

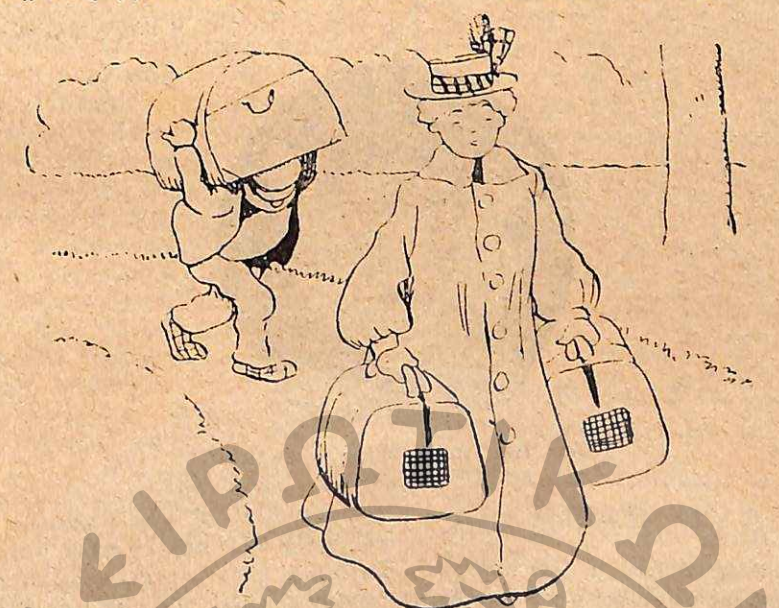
Είχε κερδίσει στο Λαχείο πεντακόσιες χιλιάδες φράγκα! Η έφημερίδα εκείνη δημοσίευε τους κερδισμένους άριθμούς και, άνάμεσα στους πρώτους, ή μίς Μπέτση είχε ιδεί προ όλίγου τον άριθμό του γραμματίου της.

«Όλοι στον πύργο έμαθαν σε λίγο τη μεγάλη είδηση και μαζεύτηκαν στην κάμαρα της γκουβερνάντας, να τη συγχαρ'ουν για την τύχη της.

— Σ'ας εύχαριστώ πολύ, τούς είπε, και λυπούμαι μόνο που τώρα θα σ'ας αφήσω. Γιατί μια που ο Θεός θέλησε να με πλουτίσ'η, δεν έχω πιδ άνάγκη να κάνω τη δασκάλα, και θα πάω να ζήσω στη πατρίδα μου, στην 'Αγγλία, που τόσο την αγαπώ και την ποθώ.

«Νά σ'ας αφήσω» είπε. Θα μ'ας άφηγ'η άραγε και μ'ας, τον Τόπ και μένα; Στην άρχ'η φοβηθήκαμε, αλλά ύστερα καταλάβαμε πως ή καλή μας κυρία θα μ'ας έπαιρνε μαζί της.

Είχε παραγγείλει κιόλα δυο σάκκους σ'α βαλίτσες, ταπεταρισμένους από

μέσα με βάτα μειαξωτή, που είχαν κι' από ένα παραθυράκι με σιδερένιο δικτυωτό. Σ' αυτές τις βαλίτσες κλεισμένοι, θα ταξιδεύαμε ο Τόπ κι' εγώ.

Μ'ας έκλεισε λοιπόν μέσα. μ'ας σήκωσε ή ίδια και μ'ας πήγε ως το αυτοκίνητο. Έπειτα μ'ας φόρτωσε στο βαπόρι, έπειτα στο σιδηρόδρομο, έπειτα πάλι στο βαπόρι, κι' έπειτα πάλι στο αυτοκίνητο. Έτσι κάναμε το ταξίδι ως την 'Αγγλία.

Δεν ή'ταν και τόσο εύχριστο για μ'ας, θα σκάσαμε μάλιστα αν δεν είχαμε τα παραθυράκια εκείνα με το δικτυωτό, για να παίρνουμε άέρα. Μ'ας παρηγορούσε όμως ή ιδέα πως άκολουθούσαμε την καλή μας κυρία, για να ζήσουμε πιδ κοντά της για πάντα.

Πραγματικώς. 'Αμα φτάσαμε στο Λονδίνο, εγκατασταθήκαμε οί τρεις μας σ' ένα ώραιό σπίτι με κήπο, που το άγόρασε ή μίς Μπέτση στη συνοικία όπου είχε γεννηθεί. Κι' εκεί άρχισε ή καινούρια μας ζωή, ή καλύτερη για μένα απ' όσες είχα ζήσει ως τότε.

Το σπίτι όλο ή'ταν δικό μας. Πρωί, μεσημέρι, βράδυ, τρώγαμε στο ίδιο τραπέζι με την αγαπημένη μας κυρία. Ούτε Πολύβιος εκεί ούτε Γεώργιος. Οί υπηρέτες μ'ας αγαπούσαν. 'Απ' όλους είχαμε χάρδια και γλυκόλογα.

Στον Τόπ, που τον αγαπούσα πιδ σ'αν άδελφό, είχα διηγηθεί όλες τις περιπέτειες της ζωής μου. Και μια μέρα, μετά το γεύμα, που καθόμαστε οί δυό μας και φιλοσοφούσαμε στον καναπέ — ή μίς Μπέτση είχε άποκοιμηθεί στην πολυθρόνα της — του είπα:

— Φίλε μου Τόπ, είδα κι' έπαθα στη ζωή μου πολλά. Έζησα σε σπίτι χωριάτικο, έζησα και σε σπίτι άστικό, έζησα και σε πύργο άριστοκρατικό. Έγνώ-

ΑΣΚΛΗΠΕΙΟΝ — ΖΩΟΛΟΧΟΣ ΠΗΓΗ
(Άκολουθεί) Γ. ΚΟΤΖΙΟΥΛΑΣ

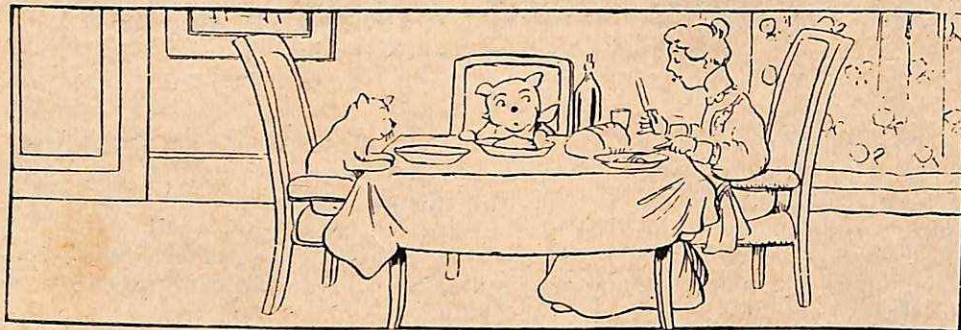
'Αγνάντια στην όλόφωτη μαγεία, στα πλάγια της 'Ακρόπολης ριγμένους, άρχαίος ναός που ερχόταν με λατρεία να προσκυνήσ'η κάθε άρρωστημένος.

Τώρα ο 'Ασκληπιός, θεός λησμονημένος. Κάποτε μέσ' στο σπήλαιο λειτουργία σεμνή γροικιέται: θ'άναί πονεμένος που τάξιμο έκτελει στην Παναγία.

Νερό καθάριο απ' την πηγή αναβρ'ύει, θαματουργό, χειμώνα καλοκαίρι: το βλέμμα με χαρά το ξεχωρίζει

Στο λίγο φως που χύνει τάγιόκερι. Μ' αν τις θρησκείες άλλαξ'εν ο χρόνος, ή Πίστη μιά κι' άνθρώπινος ο πόνος.

Κ. Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

οις όλες τις κοινωνικές τάξεις. Κι' ένα πράγμα παρατήρησα: "Όπου κι' αν έζησα, ήταν και κακοί άνθρωποι βέβαια, μα ήταν και καλοί. Και παντού οι καλοί ήταν περισσότεροι απ' τους κακούς. Τόσους αγνώστους, βλέπεις, και τρεις μόνο αναγκάστηκα να εκδικηθώ και να τιμωρήσω: τον μπάμπη-Γιάννη τον ξενοδόχο, τον Πολύβιο και το Γεώργιο.

— Τους έκαμες πολύ καλά, Χιόνη μου! μου είπε ο Τόπ. Τους άξιζε, τι έπαθαν, όπως σου άξιζε και σένα να ησυχάσης πιά και να ζήσης ευτυχισμένος.

— Αλήθεια, τού είπα, είμαι πολύ ευτυχισμένος! Έχω την καλύτερη κυρία του κόσμου κι' έναν αδελφικό φίλο που για μένα είναι θησαυρός!

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΝ ΕΝΟΣ ΓΑΤΟΥ.

ΤΑ ΔΥΟ ΠΑΠΑΚΙΑ

Έγώ, όπως άκουσα πολλές φορές να λένε, είμαι ένα χαριτωμένο παπάκι. Και γιατί να μην είμαι χαριτωμένο; Μήπως δεν ήταν χαριτωμένα και τα χεράκια που μ' έπλασαν;

Γιατί εγώ το καίμενο δέ βρήκα απ' αυγό, όπως όλα τάλλα παπάκια. Έγώ βγήκα απ' τα χεράκια ενός μικρούλη. Και για να γεννηθώ, χρειάστηκε ένας σβώλος πηλός.

Το παιδάκι που μ' έκανε παπάκι από πηλό, μου εξήγησε πως τού ήρθε να με φέρη στο φως. «Πρώτα απ' όλα, θυμάμαι που μου είπε, πρέπει να σου πω πως είναι δύο-τρία χρόνια τώρα, που πηγαίνω κι' εγώ στο σχολείο. Και φέτος, μαζί με τάλλα ωραία πράγματα που μαθαίνουμε εκεί, ο δάσκαλος μάς έδειξε πως να φτιάχνουμε, καθένας μας, πουλιά, ζώα και φρούτα με πηλό. Έτσι, τώρα που ο χρόνος τελείωσε, μάς είπε να βάλουμε όλα μας τα δυνατά και να πλάσουμε άλλος ένα φρούτο, άλλος ένα πουλάκι, άλλος ένα ζώάκι. Και να του πούμε, τι θάφτιαχνε καθένας, για να τα-

ραδιάσει όλα σ' ένα μικρούλο τραπέζι στην πιο μεγάλη σάλα του σχολείου μας, όπου θάρχονταν να τα χαμαρώσουν οι γονείς μας μαζί με άλλα ωραία πράγματα, κεντήματα, ζωγραφιές, παιχνιδάκια από χαρτόνι, που θάφτιαχναν τα παιδιά των άλλων τάξεων.

Από τη στιγμή εκείνη, έσπαξα το κεφάλι μου: τί να πλάσω εγώ; Ένα καρύδι ή ένα αμύγδαλο; Ή ένα κάστανο; Πφ! Είχα φτιάξει τόσες φορές απ' αυτά, που τ'άχα βαρεθεί. Κάτι άλλο... κάτι άλλο... Και θυμήθηκα το παπάκι που μου είχε πάρει μοναμάς ο μπαμπάς την πρωτοχρονιά μαζί με άλλα παιχνιδιά. Ναι, ναι... Εκείνο θα τ'όμοια μπροστά μου και θα προσπαθούσα να πλάσω ένα παρόμοιο... και πιδ ωραίο μάλιστα! Πήρα λοιπόν το κοκκινόχρωμα, τ'όμοια, έκανα ένα σβώλο κι' άρχισα να τον πλάθω. Στην αρχή τον εξόμωσα στις παλάμες μου και τον έκαμα ένα αυγό. Το αυγό αυτό το τράβηξα απ' τη μιάν άκρη με προσοχή, έτσι έγινε ή ούριτσα σου. Ύστερα άρχισα να τραβώ τον πηλό από την αντίθετη άκρη, που σε λίγο νόμιζες

πως έδραξα από κεϊ ένα μακαρόνι. Έτσι έπλασα το λαμό, που στην άκρη τον γύρισα κι' έπλασα το κεφαλάκι σου, παπάκι μου, με το μικρούτσικο ράμφος. Όσοτοσο είχα αφήσει λίγον πηλό και μ' αυτόν έπλασα δυο φτερούγες. που σου τις κόλλησα στα πλευρά. Ύστερα σ' άφησα να στεγνώσης. Κι' άμα στεγνώσες, πήρα το πινέλλο και σε χρωμάτισα άσπρο. Μόνο στο ράμφος σ' άφησα άχρωμάτιστο. Μετά το βούτηξα στη μαύρη μπογιά, και σου εξωγράφισα δυο τελείες για μάτια. "Α, τί έκφραστικό που έγινες τότε, παπάκι μου! Μου φάνηκε σά να μου λές: Πίπ... πίπ... σά να μου φωνάζες: έδω είμαι!"

Μ' έβαλε τότε κοντά στο άλλο παπί, το κοκκαλένιο, κι' έγω το πλησίασα με πολλή διαχυτικότητα:

— Ξέρεις; τού είπα. Έρχομαι να σου κάνω συντροφιά. Με θές γι' αδελφάκι σου;

Εκείνο, — περίεργο! — με στραβοκοίταξε, αντί να τρέξη να μ' αγαλιάσει. Και τού γιατί μου τού είπε ύστερα το παιδάκι:

— Βλέπεις; Είδε που έσένα σου κανα πιδ πολλά καμάρια, και ζήλεψε. Γι' αυτό σου κάνει μούτρα.

Μά γιατί να είναι ζηλιάρικο; Αυτό είναι τόσο κακό πράγμα! Κάνει και στον εαυτό του κακό, και μένα με κάνει να πονώ. "Αν ήτανε πιδ λογικό, θα με δεχότανε σά φίλο του και θα περνούσαμε τον καιρό μας ευχάριστα τὰ δυό, ενώ έτσι υποφέρουμε χωρίς λόγο. Τό παιδάκι μάς αγαπά το ίδιο και τὰ δυό.

Τήν άλλη μέρα το πρωί, όταν το παιδάκι με πήρε για να με πάη στο δασκαλό του, το κοκκαλένιο μόνο που δεν πέταξε απ' τη χαρά του! Κι' όμως εγώ έδάκρυσα που ταποχωριζόμουν...

Ύστερα από μιά βδομάδα, ο δάσκαλος με ξανάδωσε στο παιδάκι. Το παιδάκι με πήρε στην αγαλιά του με καμάρι, γιατί όλοι όσοι με είδαν στο τραπέζι, ανάμεσα σταμύδαλα, στα καρύδια, στα κολοκυθάκια, στις μελιτζανιές, στις χελώνες και τα φιδάκια, έγέλασαν με την καρδιά τους και μ' επήραν στα χέρια τους να με χαϊδέψουν:

— Τό τσάμενο! Τί νοστιμούλι που είναι...

Έτσι ξαναγύρισα σπίτι του, αλλά έδω δεν ξαναβρήκα πιά το κοκκαλένιο παπάκι. Το παιδάκι μου είπε τί συνέβη: Τήν ημέρα που με πήρε να με πάη στο δάσκαλο, εκείνο έκανε σάν τρελλό. Χάλασε τον κόσμο απ' τη χαρά του. Όταν άνοιξε ή πόρτα και μπήκε στην κάμαρα ένα φύσημα, έστησε μαζί του χορό! Αλλά παρακάτω ήταν ένα τασάκι μ' ένα αποτσίγαρο που κάπνιζε άκόμα. Τό φύσημα, — τώρα, τόκαμε επίτηδες ή χωρίς να το θέλγ; — καθώς εχόρευε τό

κοκκαλένιο παπάκι, τσπρωξε ως το τασάκι, και κεϊ πήρε φωτιά απ' τ'αποτσίγαρο. Σε λίγο έγινε σάχτη, κι' άφησε μιά τέτοια μυρωδιά το πτώμα του στην κάμαρα, που ή υπηρέτρια, σάν έμπήκε να σιγουρή, μύριζε για πολλήν ώρα κι' αναρωτιόταν:

— Μά τί να κάηκε δώ μέσα και μύριζει έτσι;

Δεν ξέρω αν αυτό ήταν θεία τιμωρία. Εκείνο που ξέρω, είναι πως εγώ έκλαψα για το θάνατο τού αδελφού μου... Γιατί εγώ, από τη στιγμή που το πρωταντίκρυσα, τ'άγάπησα σάν αδελφί μου.

Κ. Π. ΔΕΥΚ.

ΤΟ ΑΣΠΡΟ ΣΠΙΤΙ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Κάθε άνθρωπος έχει ένα όνειρο κρυφό, μιά μυστική επιθυμία, που σε κανένα, ποτέ, δεν τολμάει να έμπιστευθή. Έτσι κι' ο Παυλάκης, έχει κι' αυτός τ' όνειρό του το κρυφό. Ξέρει πως αν τ'όλεγε, ίσως να γελοούσαν μαζί του (έκτος απ' τη μαμμά), θά τον κορόιδευαν και γι' αυτό δεν τού λέει σε κανένα (ούτε και στη μαμμά). Τ'όνειρο τού Παυλάκη δεν είναι κανένα σπουδαίο όνειρο, δυσκόλο να γίνη, όχι... μα άφου ο Παυλάκης δεν μπορεί να ικανοποιήση την επιθυμία του τού φαίνεται πως είναι κάτι πολύ, μα πολύ σπουδαίο.

— Άχ, να μπορούσα να πάω στο «άσπρο σπίτι»!

Νά το όνειρο τού Παυλάκη. Νά πάη στο «άσπρο σπίτι», να τού δώ κοντά, από πολύ κοντά. Κάθε πρωί που θά ξυπνήση, οι πρώτες του ματιές πέφτουν στ' άνοιχτο παράθυρο κι' από κεϊ στο «άσπρο σπίτι». Είναι τόσο μακριά (για τα πόδια τού πιτσιρίκου βέβαια) είναι τόσο μακριά απ' τ' φτωχόσπιτο τού Παυλάκη τού άφταστο «άσπρο σπίτι»!

Κι' είναι τόσο — τόσο παραμυθένια όμορφο (σίγουρα δέ θάχαν καλύτερα παλάτια οι βσιλοπούλες των παραμυθιών, σκέφτεται ο Παυλάκης) κι' έχει κάτι πλατιά, πράσινα παραθυρόφυλλα. Έχει και κήπο. Ένα μεγάλο μεγάλο κήπο, με λογής-λογής λουλούδια. Από μακριά ο Παυλάκης δεν μπορεί να τ'ά ξεχωρίση. Βλέπει μόνο μιά πλατειά πράσινη (έτσι τού φαίνεται), με πολλά πολλά δέντρα πράσινα κι' αυτά. Μά είναι ένα πράσινο με χίλιες αποχρώσεις, απ' το πιο βαθύ που μοιάζει σά μύρο, ως το πιο ξανθό που μπορεί να τ'ά πη και κίτρινο. Ξεχωρίζει που και που και κάτι κόκκινα τετραγωνάκια, που αν μπορούσε να πλησιάση, θάβλεπε πως ήταν όλόκληρα παρτέρια από κόκκινες νεραγκούλες βαθύχρωμες. Κι' ο καίμης τού Παυλάκη όλο και μεγαλώνει. Νά μπορέση να δώ, να δώ μ' όλην τή δύναμην των ματιών του, το «άσπρο σπίτι» από

κοντά, το άσπρο ψηλό σπίτι με τον πλατύ, τον πράσινο κήπο του. Από μικρούλης, ένα τόσο δά αγοράκι, καχεκτικό, χλωμό, άρρωστιάτικο. με τα σκληρά σημάδια της φτώχειας, τα σκαμμένα τ' ο μάγουλα, τράφηκε με τή βαθεία νοσταλγία τού «άσπρου σπιτιού».

Κι' ήταν τόσο χαρούμενοι όλοι εκεί μέσα, Παυλάκη μου, τούλεγε ή μητέρα του: ο μπαμπάς, ή μαμμά, τὰ παιδάκια τους. Και ξέρεις γιατί;

— Όχι, άπαντούσε μονοσύλλαβα ο Παυλάκης, που ήταν ένα λιγομίλητο παιδί, που σπάνια έλεγε πολλά λόγια.

— Γιατί μαζί τους καθόταν κι' ή Χαρά, μιά ψηλή...

— Πολύ ψηλή, μαμμά;

— Πολύ. Μιά ψηλή κυρία, ξανθοιά, ντυμένη στα κάτωσπρα, μ' ένα φωτερό άστέρι στα μαλλιά.

Κι' ήταν πάντα μαζί τους, μαμμά; — Πάντα. Μαζί της τρώγανε, μαζί της παίζανε, μαζί της γελοούσαν. Και το άσπρο ψηλό σπίτι γέλαγε κι' αυτό με τ' όρθάνοιχτα παράθυρά του, που χιριτοούσαν μ' ένα χαμόγελο κάθε πρωί τον ήλιο. Μά ξαφνικά...

Στο «ξαφνικά» τής μητέρας, ο Παυλάκης γούρλωνε τὰ μεγάλα μαύρα μάτια του, τήν αγαλιάζε σφιχτά-σφιχτά με τ' άδύναμα χεράκια του, και τού κάτω χεράκι του παραπονιάρικα άρχιζε να τρέμη. Ή μαμμά σταμάταγε. Κοίταζε με συμπόνια τ' αγοράκι της και ήθελε ν' αλλάξη κουθέντα.

Και ξαφνικά; τί έγινε ξαφνικά; μαμμά, πές μου, πές μου.

Κι' είχαν μιά τέτοια βαθεία έκεσία τὰ μάτια του, που ή μαμμά εξακολουθούσε τού παραμύθι, που τόσο πίκραινε και τούς δυό:

— Ξαφνικά μιά άγρια γυναίκα μ' ένα φόρεμα μαύρο, σκοτεινό, («Έννοια» τήν έλεgan) όρμησε μέσα στο άσπρο σπίτι, έδωξε με σκληρό τρόπο τήν ξανθοιά, άσπροντυμένη Χαρά, κι' άρπαξε τον πατέρα που έσφιγγε τις γραθές, τή μητέρα που έκλαιγε με σιωπηλά δάκρυα, τὰ παιδάκια που θρηνοούσαν, και τούς πέταξε έξω από τ' «άσπρο σπίτι»! Κι' από τότε ή κακιά γυναίκα μένει μαζί τους.

Και τελειωνε έτσι θλιβερά τού παραμύθι, που άρχιζε τόσο χαρούμενα μ' ένα ψηλό άσπρο σπίτι, πουχε παράθυρα που χαμογελοούσαν στον ήλιο, και τού κατοικούσε ή Χαρά με τού λαμπερό άστέρι στα ξανθά μαλλιά της.

Όταν ο Παυλάκης έγινε πέντε χρονών, άποφάσισε να κάνη τού «ταξίδι» για τού «άσπρο σπίτι». Μά ξαφνικά θυμήθηκε τού μαύρο σκυλί, (ποιός ξέρει αν δεν είναι λυσσασμένο) που τριγυρνά πάντα εκεί γύρω. Ύστερα θυμήθηκε κι' ένα χοντρε βώδι που ο κύρ Νικόλας, ο γεωργός, όργωνε μ' αυτό τού χωράφι του. Ποιός

ξέρει αν δεν τούρθη τού κυρίου βωδιού ή μεγάλη επιθυμία να ριχτή πάνω στον Παυλάκη με τὰ μυτερά του κέρατα; Και αναβέλλει τού ταξίδι για τόν άλλο χρόνο.

Μά σήμερα τ' άποφάσισε. Είναι έξη χρονών, πηγαίνει και σχολείο. Μόνος τού μάλιστα. Εκεί στην άκρη τού χωριού. Γιατί να μην πάη και στο «άσπρο σπίτι»; Τό μαύρο σκυλί δεν γυρίζει πιά εκεί κοντά (ίσως να φύγησε) κι' ο κύρ Νικόλας έχει κρυμμένο τού βώδι, τού. Δεν είναι εποχή για όργωμα.

Θά πάει.

Έχει να φορέση και τού ωραίο βελούδινο κοστούμι που τούστειλε ή θεία Άρετή από τή χώρα. Πρέπει να στολιστῇ πολύ ωραία για να κάνη μόνος τού μιά βίξιτα στο «άσπρο σπίτι», άφου εκεί κάθεται και ή Χαρά (σίγουρα θά ξαναγύρισε στο σπίτι της, άφου έφυγε ή κακιά Έννοια, σκέφτεται ο Παυλάκης) κι' έχει κάτι να ζητήση από τή Χαρά ο Παυλάκης. Είναι πολύ σπουδαίο βέβαια. μα αυτός θά τής τού πη αν τή βρη. Νά. "Αν ήθελε ναρχότανε, για λίγο, και στο δικό τους σπίτι, άφου κάποτε ήταν μαζί τους (τόν παλιό-παλιό καιρό, όταν ο Παυλάκης ήταν ένα μωρουδάκι) ναι, άφου ήταν μαζί τους, ίσως να μῇ τήν στενοχωρή πολύ νάρθη και τώρα για λίγο. Κι' άρχισε τού μεγάλο ταξίδι.

(Τό τέλος στο ερχόμενο)

ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

Η ΚΑΜΠΑΝΑ

(Διήγημα τού "Αντερσεν")

— Συνέχεια από τού προηγ. και τέλος —

Τό τρίτο όμως είπε πως τού καμπανάκι αυτό δεν ήταν τόσο μεγάλο, ώστε ν' άκούγεται τόσο μακριά και να κάνη ήχους που συγκινούσαν όλες τις καρδιές. Αυτό ήταν παιγνιδάκι.

Τό παιδί που τάλεγε αυτά ήταν πριγκιπόπουλο, από βασιλική γενιά. Τ' άλλα δυο παιδιά σκέφθηκαν πως ίσως τὰ βασιλόπουλα συνήθιζαν να μῇ πιστεύουν εύκολα, τι βλέπουν κι' άκοούν. Κράτησαν όμως τήν ιδέα τους και κάθισαν περιμένοντας τόν άέρα να φυσήξει και να χτυπήσει τού καμπανάκι.

Ο τρίτος έφυγε μοναχός του. Ήταν όμως γεμάτος θάρρος κι' έλπίδα. Τό στήθος του φούσκωνε από τήν όμορφιά και τή μεγαλόπρεπη μοναξιά που τόν περιστοίχιζε. Από μακριά άκουσε τού λεπτό κουδούνισμα απ' τού καμπανάκι κι' ο ίδιος άνεμος τούφερε τόν ήχο από τού πρόστυχο κουδούνι τού ζαχαροπλάστη.

Μά ή άλλητινή καμπάνα, εκείνη που ζητούσε, άντηχούσε πολύ διαφορετικά. Κάπου κάπου τήν άκουγε από τήν άριστερή μεριά, — απ' τή μεριά τής καρδιάς — σκέφθηκε. Κι' όσο τήν πλησίαζε, έμοιαζε σά ναπαίξε ολόκληρο όργανο έκκληλησιάζ.

Ἰδὲς ὅμως πού κάτι σαλεύει στὰ θαμνιά καὶ βγαίνει ἐν' ἀγῶρι μὲ χοντροπάπουσα, μ' ἕνα σακκάκι πολὺ κοντὸ γιὰ τὸ μπόι του καὶ μὲ χέρια χοντρά ἀπὸ τὴ δουλειά. Τὸ γνώρισε ἀμέσως αὐτὸ τὸ παιδί. Ἦταν ἐκεῖνος πού εἶχε γυρίσει πίσω γιὰ νὰ δώσει τὰ ξένα ρούχα καὶ τὰ ξένα παπούτσια ἐκεῖ πού τὰ εἶχε δανειστεί. Ἀφοῦ ὅμως ξεπλῆρωσε αὐτὸ τὸ χρέος, φόρεσε τὰ δικά του τὰ παλιά καὶ ξεκίνησε γρήγορα νὰ βρῇ τὴν καμπάνα, πού ἀντηχοῦσε γλυκὰ μέσα στὴν καρδιά του.

— Τί καλὰ! εἶπε τὸ βασιλόπουλο. Θὰ πάμε μαζί. Ἀς στρίψουμε ἀριστερά.

Τὸ φτωχὸ ντρεπόταν γιὰ τὰ χοντροπάπουσά του καὶ τὸ ἄβολο σακκάκι του μὲ τὰ πολὺ κοντὰ μανίκια.

— Μὲ αὐτὰ τ' ἄρβυλα δὲ μπορῶ νὰ σὰς ἀκολουθήσω γρήγορα, εἶπε. Ὑστερα, θαρρῶ πὼς ἡ καμπάνα πρέπει νὰ εἶναι δεξιά. Δεξιά δὲ βάζουν ὅλα τὰ καλὰ καὶ τὰ ἐξαιρέτα;

— Τότε, φοβᾶμαι πὼς δὲ θὰ ξανασημανηθοῦμε πιά, ἀποκρίθηκε τὸ βασιλόπουλο· κι' ἀποχαιρέτησε μὲ χάρη τὸ φτωχό, πού χάθηκε στὸ πυκνὸ μέρος τοῦ δάσους, ὅπου τ' ἀγκάθια ἐξοχίζαν τὰ ρούχα του καὶ γκρατσούνιζαν τὸ πρόσωπό του.

Καὶ τὸ βασιλόπουλο βρῆκε ἐμπόδια. Ἐπείσε κάμποσες φορές καὶ μάλιστα τὰ χέρια του. Μὰ ἦταν γενναῖο παιδί!

— Θὰ πάω ὡς τὴν ἄκρη τοῦ κόσμου, ἀν χρειαστῇ, σκέφθηκε. Ἀλλὰ θὰ τὴ βρῶ τὴν καμπάνα.

Ἐφρονικά, εἶδε πάνω στὰ δέντρα κοπάδι ἀπὸ βρωμερὲς μαϊμούδες, πού τοῦ καναν φριχτοὺς μορφασμοὺς καὶ φώναζαν ὅλες μαζί:

— Πιάστε τον, χτυπήστε τον! Βασιλόπουλο εἶναι, μὰ εἶναι μοναχό του.

Μὰ ἐκεῖνος προχώρησε ἀκλόνητος καὶ δὲν τόλμησαν νὰ τὸν περάξουν. Καὶ σὲ λίγο ἀνταμείφθηκε γιὰ τοὺς κόπους του. Ἐφτασε σ' ἕνα ὕψωμα, ἀπ' ὅπου εἶδε ὑπέροχο θέαμα. Ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, καταπράσινες πλαγιές, ὅπου ἔτρεχαν ἐλάφια κι' ἀγριοκάτσικα. Ἐδῶ κι' ἐκεῖ, τούφες ἀπὸ ἀγρίοκρινά ἀσπρα σὰν τὸ χιόνι, κι' ἀπὸ τουλίπες κόκκινες, γαλάζιες καὶ χρυσαυτές. Ὁμίνοι καὶ δέντρα κάθε λογγῆς, στόλιζαν τὴν ὑπέροχη αὐτὴ τοποθεσία, καὶ γύρω γύρω τὴν ἔκλειναν βελανιδιές ἑκατοχρονίτικες. Καὶ καταμεσὶς, μιὰ λιμνούλα, ὅπου κολυμποῦσαν μὲ καμάρι οἱ πιδὺ ὠραῖοι κύκνοι τοῦ κόσμου.

Τὸ βασιλόπουλο σταμάτησε κι' ἔμεινε ἐκστατικό. Ἀκουσε πάλι τὴ καμπάνα καὶ τώρα δὲ φαινόταν νὰ εἶναι μακριά. Στὴν ἄρχὴ τοῦ φάνικε πὼς ὁ ἦχος ἐρχόταν ἀπὸ τὸ μέρος τῆς λίμνης. Ἐσκούφε κι' ἀκουσε: ὄχι, δὲν ἐρχόταν ἀπὸ κεῖ.

Ὁ ἥλιος κόντευε νὰ βασιλέψει. Ὁ οὐρανὸς ἦταν κατακόκκινος, σὰν φλογισμένος. Ἐγινε βαθεῖα σιωπή. Τὸ βασιλόπουλο γονάτισε κι' εἶπε τὴ βραδινὴ προσευχή του:

— ὦ, θεέ μου, δὲ θὰ δώσεις νὰ βρῶ αὐτὸ πού ζητῶ μὲ τόση λαχτάρα; Ἐφτασε ἡ νύχτα, ἡ σκοτεινὴ νύχτα. Βλέπω ὅμως ἐκεῖ πέρα ἕναν ψηλὸ βράχο, πού περνᾶ τίς κορφές τῶν πιδὺ ψηλῶν δέντρων, ὅθεν δὲν ἴσως πρὶν χαθεῖ ὁ ἥλιος στὸν ὀρίζοντα, θὰ προφτάσω νὰ βρῶ ἐκεῖνο πού ζητῶ.

Πιάστηκε ἀπὸ τίς ρίζες, τὰ κλαριά, ἀπ' τίς γωνιές τῶν βράχων, καὶ σκαρφάλωσε ἀνάμεσα σὲ στυρεῖς, σὲ βατράχους κι' ἄλλα σιχαμερὰ σερπετά, ὡς τὴν κορφὴ τοῦ βράχου. Ἐφτασε ἀποκαμωμένος, λαχανιασμένος.

Τί δόξα ἦταν ἐκεῖνη πού παρουσιάστηκε μπροστὰ στὰ μάτια του! Ἡ θάλασσα, ἡ μεγάλη κι' ἀπέραντη, ἀπλωμένη ὡς ἐκεῖ πού ἔφτανε τὸ μάτι καὶ κυλοῦσε τὰ κύματά της ὡς κάτω στὴν ἀκτὴ. Χαμηλά, ὁ ἥλιος σὰν πύρινη σφαῖρα πυρπολοῦσε τὸν οὐρανό, πού ἔμοιαζε σὰν τεράστιος φωτεινὸς θόλος πάνω ἀπ' αὐτὸν τὸν ἱερὸ ναὸ τῆς φύσης. Τὰ δέντρα τοῦ δάσους ἦταν οἱ κολόννες του. Ἡ ἀνθοστόλιστη χλόη ἦταν τὸ πολυτιμὸ χαλί του.

Ὁ ἥλιος χάθηκε σιγὰ σιγὰ. Χιλιάδες φῶτα φάνηκαν τότε στὸ στερέωμα, πρόβαλε τὸ φεγγάρι καὶ τὸ θέαμα ἦταν πάντα μεγαλόπρεπο καὶ συγκλονιστικό.

Τὸ βασιλόπουλο γονάτισε καὶ προσευχήθηκε στὸ δημιουργό.

Ἰδὲς ὅμως, ἐκεῖ δεξιά, προβάλλει τὸ φτωχόπαιδο μὲ τὰ χοντροπάπουσά καὶ τὰ σχισμένα ρούχα. Εἶχε βρεῖ κι' αὐτό, μὲ τὸ δικό του τρόπο, τὸ δρόμο τοῦ ναοῦ. Τὰ δυὸ παιδιά πιάστηκαν ἀπ' τὸ χέρι κι' ἔμειναν γεμάτα θαυμασμό μπροστὰ στὴν μεθυστικὴ αὐτὴ εἰκόνα.

Ἀπ' ὅλες τίς μεριές ἀντηχοῦσαν τώρα οἱ ἦχοι τῆς θεῆας καμπάνας. Ἦταν οἱ ἦχοι ἀπὸ τὰ κύματα, ἀπὸ τὰ δέντρα, ἀπ' τὸν ἄνεμο. Ἦταν ἡ κίνησις πού ζωογονοῦσε ὅλη αὐτὴ τὴν ἀπλή καὶ μεγαλόπρεπη φύση. Ἀπὸ πάνω τους θαρροῦσαν πὼς ἀκούγαν τ' ἀλληλοῦτα τῶν ἀγγέλων τοῦ οὐρανοῦ.

ΜΙΚ. Δ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΣΙΛΑΝΤΙΣΜΕΝΟ ΚΑΡΤΟ

Ἐνας φτωχὸς Ἀνατολίτης, ὅταν ἔβλεπε κανέναν καλοφορεμένο, ζητοῦσε καμιά δεκάρα, γιὰ ναυξήσει τὸ περιεχόμενο τῆς σακκούλας του. — Εἶναι ἀπὸ τὰ ἔθιμα τῶν φτωχῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἡ ζήτεια — Μὰ αὐτὸς φαίνεται δὲν εἶταν φτωχὸς μόνο στὴ σακκούλα, μὰ καὶ στὰ μυαλά.

Μιὰ μέρα, ἕνας πλούσιος τοῦδωσε ἕνα τέταρτο τοῦ μετζίτι, μὲ τὴ διαφορά πὼς εἶτανε τριμμένο καὶ σχεδὸν δὲ φαινότανε τὰ γράμματά του. Ὁ φτωχὸς τὸ πήρε μὲ λίγη δυσἀρέσκεια, — «κάποιον τοῦ χάριζαν γάϊδαρο καὶ κείνος τὸν κοίταζε στὰ δόντια». Στὴν ἀγορὰ τοῦδωσε γιὰ τέσσερα γρόσια, ἐνῶ τὸ τέταρτο τοῦ μετζίτι κάνει πέντε.

Μιὰ ἄλλη φορὰ, ὁ Ἀνατολίτης βρῆκε στὸ δρόμο ἕνα τέτοιο τέταρτο· ἔσκυψε καὶ τὸ πήρε, ἀλλὰ, ἅμα εἶδε πὼς εἶτανε τριμμένο, εἶπε:

— Τὴν ἄλλη φορὰ, ἀλλάζοντες στὴν ἀγορὰ ἕνα τέτοιο κάρτο σιλαντισμένο (=τριμμένο) σὰν καὶ λόγου σου, ἔχασα ἕνα γρόσι· τρελλὸς εἶμαι νὰ πάρω καὶ σένα νὰ χάσω ἄλλο ἕνα γρόσι!

Καὶ πέταξε τὸ νόμισμα.

Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΚΑΡΑΒΙ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ ALPHONSE DAUDET

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Ἀκουσε, ἀντρα μου, ἔκανες, σὰν πάντα, μιὰ κουταμάρα. Αὐτὸ τὸ παιδί, πού μὰς ἀγάπησε καὶ τὸ ἀγαπήσαμε σὰ δικό μας, θὰ λυπόμαστε ὅλοι ἀν τὸ χωρίζομαστε. Θὰ προσπαθῶω λοιπὸν νὰ τὸ κρατήσω, ἀλλὰ θέλω νὰ μὲ βοηθήσετε ὅλοι. Τὴν πρώτη φορὰ πού ἡ Λίνα θάχη τὰ νεῦρα της, ἡ πού θὰ πῆς ἐσύ, θὰ τὸ πάω στὴν ἀστυνομία!

Ὁ μπάρμπα - Λουδὼ ἔλαμπε ἀπὸ χαρά.

— Σύμφωνα, δὲ θὰ ξαναπιῶ!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ὁ Γεώργιος τώρα ταξίδευε, πήγαινε στὴν ἐξοχή, στὸ καλὰρι τῆς Γιόννας μὲ τοὺς σταχτιοὺς τῆς λόφους.

Ἀκουμπισμένος στὴν κουραστή, καὶ ἀποφασισμένος νὰ μὴν ξαναπιῇ, ὁ μπάρμπα - Λουδὼ ἔκανε κουφὸ αὐτὶ στὶς φωνὲς διαφόρων ταβερνιάρειδων, πού μὲ μεγάλη τους ἐκπλήξη, γιὰ πρώτη φορὰ ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια, τὸν ἐβλέπαν νὰ περνᾷ στ' ἀνοιχτά.

Ἐπρεπε νὰ βαστάγῃ γερὰ τὸ τιμόνι γιὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὴν «Ὁραία Νιθερναίζα» νὰ πλευρίξῃ στὶς ταβέρνες.

Χρόνια τώρα, ἀπ' τὸν καιρὸ πού πρωτοταξίδεψε σ' αὐτὰ τὰ μέρη, τὸ παλιὸ καράβι εἶχε μάθει πιά τὰ κατατόπια καὶ στεκόταν μόνο του, σὰν ἄλογο λεωφορείου πού ξέρει πὰς τοὺς σταθμούς.

Στὴ γέφυρα τὸ «πλήρωμα» καθάριζε. Δὲν ἔδραζε καὶ πολὺ δουλειά, μ' ὅλο πού ἀκούγε μερόνυχτα κανεῖς, στὸ κατὰστρωμα, στὴ γέφυρα, παντοῦ, τὸ χτύπο τοῦ ξυλένιου τοῦ ποδιοῦ.

Πάντα μελαγχολικὸς κι' ἀμίλητος. Ἦταν ἀπ' αὐτοὺς πού ὅλα τοὺς ἔχουν πᾶει στραβά στὴ ζωή.

Ἐνας συμπαθητῆς του τοῦ χτύπησε τὸ μάτι σὰν ἦτανε παιδί· ἕνα μηχανήμα τοῦ ἔκοψε τὸ πόδι σὰν ἦτανε νέος καὶ σήμερα, θάταν ἀσφαλῶς ἕνας φτωχὸς ζητιάνος καὶ θὰ πέθαινε τῆς πείνας ἀν δὲν τὸν εἶχε λυπηθεῖ καὶ συμμαζέψει ὁ μπάρμπα - Λουδὼ, μόλις εἶχε βγεῖ ἀπ' τὸ νοσοκομεῖο, γιὰ νὰ τὸν βοηθῇ δὴ ἡεν στὴ δουλειά. Εἶχε γίνει μάλιστα τότε κι' ἕνας γενναῖος καυγὰς μὲ τὴ γυναικα του, γιὰ νὰ τὸν κρατήσῃ, ὅμοιος μὲ τὴ σημερινὴ πούγινη γιὰ τὸ Γεώργο.

Τώρα πιά εἶχε γίνει ἀπαραίτητος στὸ νοικοκυριὸ τῆς «Ὁραίας Νιθερναίζας», ὅπως ὁ σκύλος καὶ ἡ γάτα.

Ὁ μπάρμπα - Λουδὼ διεύθυνε τόσο ἴσα καὶ τὸ πλήρωμα μανουβράριζε τόσο καλά, πού σὲ 12 ἡμέρες ἡ «Ὁραία Νιθερναίζα» ἄραζε στὸ Κλαμεσὺ γιὰ τὸ χειμῶνιτικο ὕπνο της.

Ἀπ' τὸ Δεκέμβρη ὡς τὰ τέλη Φεβρουαρίου οἱ καπετανεῖοι δὲν ταξιδεύουν.

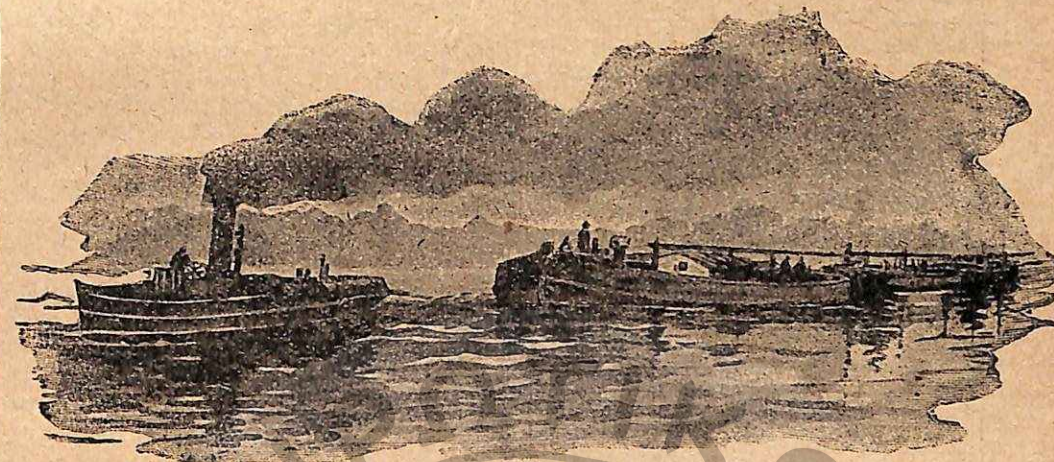
Ἀράζουν τὰ καράβια τοὺς καὶ πᾶνε στὰ δάση γιὰ τὴν ἀγορὰ τῆς ξυλείας. Κι' ἐπειδὴ τὰ ξύλα δὲν εἶναι ἀκριβά, ἀνάδουν καλὴ φωτιά στὶς καμπίνες τοὺς. Ἀν μάλιστα ἡ φθινοπωρινὴ ξυλεία ἔχει καλοπυληθεῖ, αὐτὴ ἡ ἐποχὴ εἶναι μιὰ εὐχάριστη ἀνάπαυση γι' αὐτοὺς.

Τί ἀλλαγὴ ζωῆς γιὰ τὸ φτωχὸ παιδί! Ὅλο τὸ διάστημα τοῦ ταξιδιοῦ εἶχε μείνει ἀμίλητο, ξαφνιασμένο. Θάλεγε κανεῖς ἕνα πουλὶ μεγαλωμένο στὸ κλουβὶ πού ἔχασε νὰ πετάγῃ καὶ τὸ ξαφνιαζεῖ ἡ ἀναπάντεχη ἐλευθερία του.

Ἡ κυρὰ Λουδὼ, πού τὸ ἔβλεπε πάντα ἄγριο, βουδῶ, ἔλεγε:

— Εἶναι κωφάλαλο.

Ὅχι, δὲν ἦτανε κωφάλαλος ὁ μικρὸς Παριζιάνος, τῆς συνοικίας τοῦ Τέμπλου.

«Δὲ θάπαιρναν πρὶν ἀπὸ τὴν ἐπομένη τὸ ρυμουλκὸ...» (Σελ. 374, στ. β').

Ὅταν κατάλαβε ὅτι δὲν ἀντιμετωπίζονταν καὶ ὅτι δὲν θὰ ξαναγύριζε ποτὲ πιά, στὴ σκοτεινὴ του σοφίτα, καὶ ὅτι μ' ὅλες τίς φοβέρες τῆς κυρὰς Λουδὼ, δὲν εἶχε καὶ μεγάλα πράγματα νὰ φοβᾶται ἀπ' τὴν Ἀστυνομία, λύθηκε ἡ γλώσσα του.

Ἦταν τὸ ἄνοιγμα ἐνὸς λουλουδιοῦ, μεγαλωμένου στὴ σκοτεινιά καὶ πού ἔξαφνα τὸ βγάζουνε στὸν ἥλιο.

Ἐπαψε πιά νὰ τρυπῶνι στὶς γωνιές καὶ νὰ τρέμῃ μὲ τὸ παραμικρό· μ' ὅλο πού ἐξακολουθοῦσε νὰ μὲνῃ χλωμὸ καὶ νάχη πάντα κάτι τὸ μελαγχολικὸ ἀπάνω του, ἔμαθε σιγὰ-σιγὰ νὰ γελάγῃ μὲ τὴ Λινοῦλα. Ἡ μικρὴ ἀγαποῦσε πολὺ τὸ φίλο της, ὅπως ἀγαπᾷ κανεῖς σ' αὐτὴ τὴν ηλικία, γιὰ νὰ μαλῶνῃ καὶ νὰ τὰ ξαναφτιάχνῃ ἁμέσως. Μ' ὅλο πού ἦτανε φοβερὰ πεισματάρη, εἶχε πολὺ καλὴ καρδιά, κι' ἔφτανε ν' ἀναφέρῃ κανεῖς τὴν ἀστυνομία, γιὰ νὰ τὴν κἀνῃ νὰ ὁ πακούσῃ σ' ἐτιδήποτε.

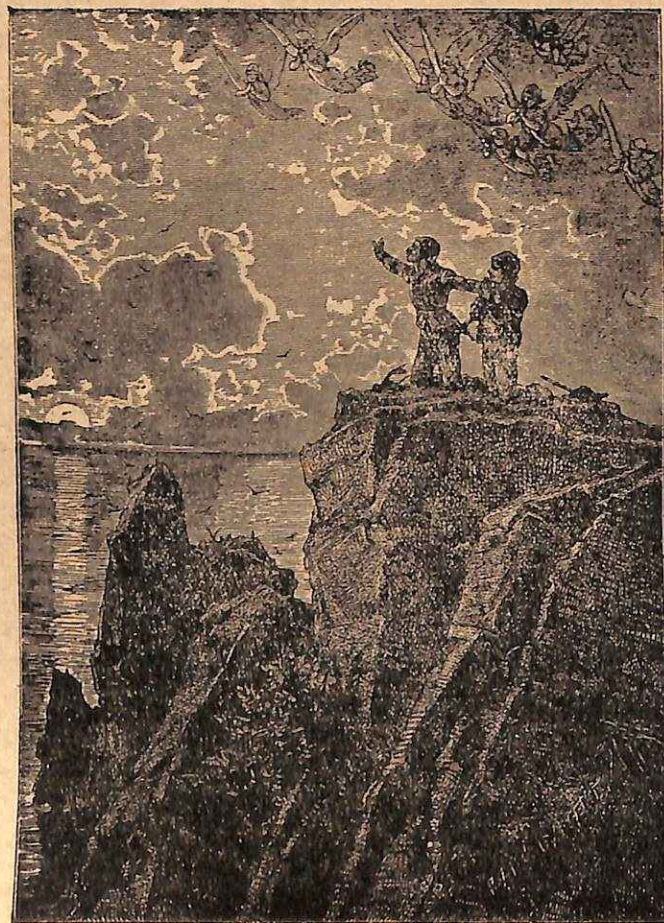
Δὲν εἶχαν περάσει δυὸ ἑβδομάδες στὸ Κορμπινί, ὅταν ἤρθε στὸν κόσμο μιὰ

νέα ἀδελφοῦλα. Ὁ Γιαννάκης ἦτανε μόλις δεκαοκτὼ μηνῶν, κι' ὁ ἐρχομὸς τοῦ μωροῦ πρόσθεσε ἄλλη μιὰ κοῦνια στὴν καμπίνα, καὶ πολὺ περισσότερὴ δουλειὰ στὴν κυρὰ - Λουδὼ. Δὲν εἶχαν, βλέπετε, τὰ μέσα νὰ πάρουν ὑπηρέτρια.

Ἡ κυρὰ Λουδὼ εἶχε πολὺ νευριάσει, θύμωνε ταχτικά κι' ἔδραζε τέτοιες φωνές, πούκανε ὡς καὶ τὸ ξυλένιο πόδι τοῦ πληρώματος νὰ τρέμῃ.

Κανεῖς ὅμως δὲν τοὺς λυπόταν στὸ χωριό. Μιὰ ἡμέρα μάλιστα, πού ὁ παπὰς θέλησε νὰ τοὺς φέρῃ τοὺς Λουδὼ γιὰ παράδειγμα, οἱ χωριάτες δὲ βάσταξαν καὶ τοῦπαν:

— Τί τὰ θέλεις, παπά μου, δὲν εἶν' ἀνθρώποι γιὰ λύπησις Ἀκούς ἐκεῖ, νάχουν τρία παιδιά καὶ νὰ πᾶν νὰ φορτωθοῦν κι' ἕνα ξένο! Ἀλλὰ τί νὰ πῆς, πάντα ἄμυαλοι στάθηκαν οἱ Λουδὼ· ὅσα καὶ νὰ τοὺς πῆς, δὲν ἀλλάζουνε κεφάλι.

«Τὰ δυὸ παιδιά ἔμειναν γεμάτα θαυμασμό...» (Σελ. 390, στ. γ').

— Πώς μάς είναι βάρος ο μικρός, αυτό είν' αλήθεια! αλλά τι να πής! ο Θωμάς, φέροντάς τον, έδειξε ακόμη μια φορά ότι δεν είναι άσος. Άς είναι. Έγώ, παπά μου, δεν έχω σκληρή καρδιά, και όμως, αν έδρισα το μικρό στο δρόμο, θα τ' άφηνα εκεί που ήταν. Τώρα, μάς και τ' πήραμε, δεν μπορούμε να τ' άφήσουμε, κι' αν μια ημέρα στενοχωρηθούμε οικονομικώς, έξ αιτίας του, δεν θα χτυπήσουμε την πόρτα κανενός για να ζητήσουμε έλεημοσύνη.

(Ακολουθεί)

ΒΑΣΟΥΛΑ ΜΠΟΥΡΝΙΑ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΑΝΑΓΩΓΟΙ

Άγαπητοί μου,

ΕΡΧΟΝΤΑΙ στο γραφείο μου καθημέρα. Κόσμος και κοσμάκης. Άλλος για να μου δώσει κάτι να του διαβάσω, να του πω τη γνώμη μου. Άλλος για να μου ζητήσει μια χάρη, μια σύσταση, μια ένεργεια, μια υποστήριξη. Άλλος για να μου πάρει μια συνέντευξη και μια φωτογραφία. Άλλος για να μου δώσει στα χέρια — μη χαθή — το πρώτο του βιβλίο... Φυσικά, οι περισσότεροι από τους επισκέπτες μου αυτούς είναι νέοι. Και τούς βλέπω πρώτη φορά.

Όλους τούς δέχομαι, δεν διώχνω κανένα. Από χρόνια τώρα έτσι συνήθισα. Κι' όταν ακόμα έχω εργασία, την αναβάλλω για τις νυχτερινές ώρες που μένω πια μόνος. Προτιμώ δηλαδή να χάσω τον περιπατό μου, παρά να κλείσω την πόρτα σ' ένα γνωστό ή άγνωστο, που έρχεται να μ' άποσπολήσει για δουλειά δική του. Άλλά, τον τελευταίο αυτόν καιρό, συλλογίζομαι πολύ αν πρέπει να εξακολουθήσω αυτή ή καλωσύνη. Γιατί παρατήρησα πως οι επισκέπτες μου γίνονται ολοένα κι' όχληρότεροι...

Άλλη φορά, θυμολογώ, δεν έρχόνταν παρά νέοι ευγενικοί, προσεχτικοί, διακριτικοί, με άνατροφή. Τώρα, οι περισσότεροι, είναι άνάγωγοι. Δεν ξέρουν να φερθούν, και νευρίζω φοβερά με τον τρόπο τους, που δείχνει μιά έλλειψη σεβασμού, μολονότι, στο βάθος, ο σεβασμός μπορεί και να υπάρχει. Και θα σάς διηγηθώ μερικά περιστατικά, για να καταλάβετε.

Μια μέρα, ήρθ' ένας νέος, δλωσδιόλου άγνωστός μου, να μου δώσει την άγγελία κάποιου βιβλίου του. Μου έδωσε πρώτος τ' ό χέρι — άτοπιώτατο — ενώ έπρεπε να περιμένει να του τ' ό δώσω, αν ήθελα, πρώτος εγώ. Χωρίς να του πω, καλοάφησε στην καρέκλα που βρήκε μπροστά στο τραπέζι μου, αντίκρυ μου. Κι' άμέσως έβγαλε το πακέτο του με τα τσιγάρα και μου πρότεινε: «Ένα τσιγάρακι;...»

Με άλλους λόγους ο άνθρωπος ήθελε νανάψουμε τα τσιγαράκια μας και να τ' ό ποψμε καπνίζοντας σάν παλιοί φίλοι! Έννοείται πως τον έβαλα στη θέση του, δείχνοντάς του πως δεν είχε παρά να μου πη γρήγορα τι ήθελε και να φύγει. Άλλ' άπόρησα πολύ: «Όπου κι' αν γεννήθηκε, όπου κι' αν μεγάλωσε, όπου κι' αν σπούδασε ο νέος αυτός, πως δεν είχε μάθει τόσο στοιχειώδη πράγματα του κόσμου; Όταν πάνε σ' ένα σπίτι, άγνωστοι, άρχίζουν χειραψίες; Κάθονται αν δεν τους πη ο νοικοκύρης να καθήσουν; Και βγάζουν ποτέ να του προσφέρουν τσιγάρο; Ο νοικοκύρης, αν θέλει, θα προσφέρει...»

Μιά άλλη μέρα, μπαίνοντας στο γραφείο μου, βρήκα να με περιμένουν ένας νέος και μια κυρία. Τους χαιρέτησα και ρώτησα ποιός ειχ' έρθει πρώτος για να προηγηθώ στην άκρόαση. Και με μεγάλη μου έκπληξη άκουσα το νέο να μου λέη:

— Έγώ ήρθα πρώτος. Σας παρακαλώ όμως νάκούσετε πρώτα την κυρία, γιατί εγώ... θα μείνω πολύ!

Καταλάβατε δηλαδή; Ο κύριος ήθελε να ξεμπερδέψω με τούς άλλους, για νάμει λεύθερος να μιλή μαζί του όσην ώρα θα είχε την καλωσύνη... να με κρατήσει!

Άκόμη ένα περιστατικό.

Ένας νεαρός, άγνωστός μου κι' αυτός, ήρθε για πρώτη φορά, να μου γυρέψει κάποια πληροφορία. Τον δέχτηκα στο γραφείο μου, τον έβαλα να καθήση και τον ρώτησα σε τί μπορούσα να του φανώ χρήσιμος. Μου ειπε. Του ειπα κι' εγώ. Περίμενα πια να σηκωθεί και να χαιρετήσει. Κι' άξαφνα τον άκούω να μου λέη:

— Τι γίνεστε λοιπόν;...

Ορίστε μας! ο κύριος ήθελε να του πω τί γίνουμαι από τότε που... δεν με ξανάειδε. Να πιόσωμε δηλαδή κουθεντούλα. Πάλι καλά που δεν μου ειπε:

— «Έ, τί κάθεστε κλεισμένος δω-μέσα; Δεν πάμε έξω, να πιούμε μια μπυρίτσα και να τ' ό ποψμε με την ήσυχία μας; Ή προτιμάτε κρασάκι; Ξέρω μια ταχέρνα έδω - κοντά που έχει περίφημο...»

Τέτοια καθημέρα! Είναι λοιπόν να μην κλείσω την πόρτα μου και να πιάσω πια να δέχομαι ανθρώπους που τόσο λίγο ξέρουν να φέρνονται; Καλά κάνει ένας φίλος μου ακαδημαϊκός, που ειδη, φαίνεται, κι' άπέειδε: Οι άγνωστοι επισκέπτες του δεν μπορούν να προχωρήσουν πάρα μέσα απ' τον προθάλαμο. Έκει υπάρχει ένα τραπέζι με χαρτιά, πέννες και καλαμάρι. Και μιά πινακίδα στον τοίχο που λέει: «Γράφετέ μου ό, τι θέλετε κι' επανέλθετε αύριο να πάρετε την άπάντησή». Τ' ό γράφουν και φεύγουν, χωρίς να ιδούν παρά τον υπηρέτη. Και την άλλη μέρα που ξαναπηγαί-

νουν, βρίσκουν, επάνω στο τραπέζι, την άπάντησή μέσα σ' ένα φάκελλο με τ' όνομά τους.

Μά γιατί άραγε οι σημερινοί νέοι να είναι τέτοιοι; Από έλλειψη σεβασμού; από μεγάλη ιδέα για τ' όν έαυτό τους; από άψηφισιά; Δεν τ' ό πιστεύω. Μόνο από έλλειψη άνατροφής. Μπορεί νάχουν όλα τα προτερήματα του κόσμου — και μετριοφροσύνη ακόμα — αλλά είναι άνάγωγοι, νά. Δεν έμαθαν, δεν έφρόντισαν ποτέ να μάθουν πως πρέπει να φέρνονται στον κόσμο και στους μεγε-λυτέρους. Και παίρνουν μερικά έλευθε-ρίες και μερικές άδειες, που οι καλο-ναθρεμμένοι άνθρωποι δεν τις παίρνουν παρ' αν τούς τις δώσετε. Και πάλι με χίλια παρακάλια:

— Καθήστε, σας παρακαλώ... Όχι, δεν μ' ένοχλείτε... Έχω καιρό αυτή την ώρα... Μου κάνει εύχαρίστηση, καθήστε!

Ω, ναι, είναι και μερικοί τέτοιοι, ευ-γενικοί και διακριτικοί, που βλέπεις και παθαίνεις ως να τούς κάμης να καθήσουν, όταν κι' έσύ τούς μιλάς καθιστός, ή να φορέσουν το καπέλλο τους, όταν σε συναντούν στο δρόμο και θέλουν να σου μιλήσουν... Έκείνο μάλιστα που παρατήρησα είναι ότι, κατά γενικό κανόνα, τ' ό κορίτσια έχουν καλύτερη συμπεριφορά. Ίσως γιατί από φυσικό τους είναι πιο σεμνά, πιο διακριτικά, πιο προσεχτικά. Έτσι απληρώνουν την άνατροφή που φαίνεται, στις ήμέρες μας, δεν δίνεται τόσο άυστηρή όσο άλλοτε. Τ' ό βέβαια είναι πως σπάνια βλέπω κορίτσια που να μ' όν ξέρουν πως να φερθούν, πως να μιλήσουν στο μεγάλυτερο, — αθάδεια, φωνακλούδεια κι' ένοχλητικά.

Έννοείται πως δεν μιλώ τώρα ούτε για Διαπασσούλες, ούτε για Διαπασούλα. Όσοι κι' όσες γνώρισα από κοντά, μπορώ να πω πως ήταν πρότυπα παιδιών με άνατροφή. Γι' αυτό στο-χάζομαι πως ήταν περιττό να σας γράψω σήμερα για τούς άνάγωγους. Κανένας σας δεν ήθελε άνάγκη από τέτοιο μάθημα! Άλλά είναι και μερικά πράγματα που σας τ' ό λένω μόνο για να μαθαίνετε τούς άλλους, τ' όν κόσμο. Και — καμιά φορά — για να γελάτε. Να και σήμερα: μπορεί να μ' ό γελάσατε με τ' ό «ένα τσιγαράκι» και με τ' ό «τί γίνεσθε»;

Σας άσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΚΟΙΜΟΥ

Στο θάνατο της άγαπημένης μου θείας Κοιμού. Ο θάνατος θ' ό να σ' ό γιάννη για όσους καίμους σ' ό πλήγωσαν [στη γή] από τ' ό νού σου πέρα ή συλλογή, κοιμού γλυκά. Συχάζει όποιος [πεθαίνει].

Κοιμού, κι' όταν της νύχτας τ' ό [στορο βγει, και στο σταυρό σου πλέξει ένα [στεφάνι και με άχτινοβορική χροσή τ' όν [ράνει, νειρεύεσαι ό, τι θ' ός ως την αύγή- [πέθανει].

Κοιμού γλυκά, κοιμού εκείθε [πέρα, ήσυχια ως που να σημάνη ή μέρα, που στη δευτέρα παρουσία θ' ό [σκωθής.

Ός τότε νείρου ό, τι ειχες ποθή- [σει, γιατί αν νέα ζωή και τότε άρ- [χίσει, από τ' όν πόνο δ' ό λυτρωθής! Αύγή Ρόδου

ΕΡΣΗ

Στη σκιά της άδελφούλας μου, και σ' όλες τις ευγενικές φυγές.

Η Έρση. Θ' ό είναι τώρα ένας όρατος άγγελος κάτω από τ' ό λευκή σκιά του Πλάστη... Ό-ταν ύστερ' από πολλά χρόνια γύ-ρισα στη μικρή μου πατρίδα, κι' αντίκρισα τ' όν σκυθρωπό πρό-σωπο, που ειχε εκείνη ήσει καιρό μέ-σ' αυτόν, έφερα στο νού μου τ' ό μελαγχολική ιστορία της ζωής της, όπως την άκουγα τότε, μικρή πεταλούδα της χαράς εγώ, από τις γυναικούλες της γειτο-νιάς μου.

Ο πατέρας της, ένας κακόψυ-χος άρχοντας, ξαφνικά ένα χει-μωνιάτικο πρωινό παράδωσε τ' ό πνεύμα του... όχι βέβαια στον άγγελο! Η μητέρα της δεν άρ-γησε να πάη στο κρύο κοιμητή-ρι και ν' άναπαυθώ δίπλα στον τάφο του άνδρα της, κάτω απ' τ' ό πένθιμα κυταρίσια. Τ' ό τρία παλληκάρια τους πήρανε τ' ό δρό-μο της ξενοτείας, και όποτε γύρι-σαν ποτέ πίσω... Έμειναν δυό γλυκειές άδελφές, δυό άγγελό-μορφες κοπέλλες, μοναχούλες μέ-σα στον πανύψηλο πύργο, που στήριζεται σε αίματοβαμμένα θε-μέλια, κι' όρθώνεται σάν τρομα-χτικό στοιχειό στη γλαστή, κα-ταπράσινη πεδιάδα.

Σάλεψε — τί κρίμα! — τ' ό μυαλό της μικρότερης σάν ειδη αναπάν-τεχα να πλακώνουν τ' ό σύννεφα της λύπης στον αϊθριο ούρανό της ζωής της.

Ένα άνοιξιτικό βράδυ, από τ' ό μουσικόπαθα εκείνα βράδια, που τ' ό όνειρόχρωμα άνθη μιλούν με τ' ό λουλουδένια γλώσσα τους, για έναν όρατο θάνατο — ή τραλ-

λή παιδούλα έπεσε στη γαλήνια λίμνη και χάθηκε στον άσημέ-νιο βυθό της... Γίνηκε κι' αυ-τή μια απ' τις πανώριες νεράι-δες που στήγαν τ' όν ζωτικό χορό τους κάτω απ' τ' ό φως του φεγ-γαριού, και με τ' ό αρμονικά τρα-γούδια τους πλανεύαν τούς ξενύ-χτηδες διαβάτες και τούς κλέβαν τη μιλιά...

Σαν βρέθηκε πεντάφρανη ή Έρση, έκλεισε τις βαρείες πόρ-τες του πύργου, κι' ούτε φάνηκε πια στη χώρα. Α! γι' αυτή δ' ό μπορούσε να πη άνησυχή μου έβαζε βρεγμένα πανιά στο μέτωπό μου τ' ό φλογισμένο και τ' ό αδελφάκι μου με κοιτούσε με τ' ό ματάκια του ήσυχια-ήσυχια. Τ' ό μυαλό μου ήταν σκοτισμένο. Δεν ειχα καθα-ρή αντίληψη τ' όν γύρω μου πραγ-μάτων. Άγχομαχούσα. Αίσθα-νόμουνά τ' ό σώμα μου ασύνδετο, παραλυμένο. Τ' ό μάτια μου πλανιόνταν άποχαυνωμένα στο δα-μάτιο. Άλλοτε κοιτούσα εν αντι-κείμενο έντατικά και πάθαινα, παρ' όσον λ' ό ψυχολογία, παρασθήκη κι' άλλοτε έκλεινα τ' ό μάτια μου και μεταφερόμουνά σ' άλλους κόσμους. Παράδειγμα: τ' ό είκόνισμα. Η Παναγία με τ' ό μικρό Χριστό στην άγκαλιά της λάβαινε για μένα άσρα και όσα και κινιόταν. Έβλεπα την Πα-ναγία να χαιδεύη τ' ό μικρό Χρι-στό κι' αυτό τ' ό μικρούλακι να χαμογελάη...

Ο ήλιος έξω έκανε... Κι' έτσι σ' ό λυγάκι με πήρε ο ύπνος. Τ' ό ταραγμένο μυαλό μου με πήγαινε στις χώρες τ' όν όνει-ρων με μια διαβολομένη ταχύ-τητα. Ειδα πολλά πράγματα... Και ξύπνησα. Τ' ό κορμί μου κολυμπούσε στον ιδρώτα. Ο πυ-ρετός λιγόστεψε κι' έννοιωθα κά-ποια άνακούφιση. Σιμά μου — στο κορβότι μου — ειδα μονάχα τ' ό αδελφάκι μου συμπαγμένο. Η μητέρα μου ήταν στην κουζίνα... Είπα σιγανά:

— Λαζάκι... — Ορίστε... Έβγαλε μιά σιγανή φωνούλα τ' ό στοματάκι του και μισοκινή-θηκε απ' τη θέση του.

— Έλα σιμά μου, Λαζάκι... — Ηρθε. Ρώτησε: — Έχεις πυρετό;

— Έβαλε τ' ό χεράκι του τ' ό μικρούλακι, τ' ό δροσερό στο μέτω-πό μου. Τάλας τ' ό βαλε στο σίδε-ρο του κορβατιού για να με δρο-σίση κατόπιν πιότερο. Πήρε θάρ-ρος. Άρχίσανε να κουβεντιά-ζουμε. Μ' ένα χαριτωμένο ύφος και γελαστό μου έλεγε τόσα και τόσα, με μιά άφελεια πούνε προ-νόμιο αυτών τ' όν μικρών, αλλά και τ' όν μεγάλων, κατά τ' ό πνεύ-μα, ανθρώπων. Έννοιωθα μέσα μου μιά ψυχική ξεκούραση, μιά ψυχική γαλήνη και μιά ευτυχία που βρισκόμουνά στον κατακά-θαρο και δροσερό τόπο της άφέ-λειας. Κλείνοντας λιγάκι τ' ό μά-τια μου, έβλεπα παραδεισένιους

νό ούρανό, έσβυσε κι' ή στερνή της ζωής της αναλαμπή...

— Ό! Έρση! γλυκειά κι' άγα-πημένη! Τί όμορφα που σφάλι-σαν τ' ό μάτια σου, τ' ό μεγάλα αυ-τά μάτια, που όσο τ' ό κοιτούσε κανείς ξεχνούσε πως φωτίζαν ένα όρχόλευκο πρόσωπο, και θαρού-σε πως ήταν δυό άσύγκριτα μα-γεμμένα άστρα, σ' έναν πρόωρα φθινοπωριάτικο ούρανό!...

Κυρά της Θάλασσας

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ Τ' ΑΔΕΛΦΑΚΙ ΜΟΥ

Έκείνο τ' ό καλοκαιριάτικο ά-πόγεμα ειχα μεγάλο πυρετό. Η μητέρα μου άνήσυχή μου έβαζε βρεγμένα πανιά στο μέτωπό μου τ' ό φλογισμένο και τ' ό αδελφάκι μου με κοιτούσε με τ' ό ματάκια του ήσυχια-ήσυχια. Τ' ό μυαλό μου ήταν σκοτισμένο. Δεν ειχα καθα-ρή αντίληψη τ' όν γύρω μου πραγ-μάτων. Άγχομαχούσα. Αίσθα-νόμουνά τ' ό σώμα μου ασύνδετο, παραλυμένο. Τ' ό μάτια μου πλανιόνταν άποχαυνωμένα στο δα-μάτιο. Άλλοτε κοιτούσα εν αντι-κείμενο έντατικά και πάθαινα, παρ' όσον λ' ό ψυχολογία, παρασθήκη κι' άλλοτε έκλεινα τ' ό μάτια μου και μεταφερόμουνά σ' άλλους κόσμους. Παράδειγμα: τ' ό είκόνισμα. Η Παναγία με τ' ό μικρό Χριστό στην άγκαλιά της λάβαινε για μένα άσρα και όσα και κινιόταν. Έβλεπα την Πα-ναγία να χαιδεύη τ' ό μικρό Χρι-στό κι' αυτό τ' ό μικρούλακι να χαμογελάη...

Ο ήλιος έξω έκανε... Κι' έτσι σ' ό λυγάκι με πήρε ο ύπνος. Τ' ό ταραγμένο μυαλό μου με πήγαινε στις χώρες τ' όν όνει-ρων με μια διαβολομένη ταχύ-τητα. Ειδα πολλά πράγματα... Και ξύπνησα. Τ' ό κορμί μου κολυμπούσε στον ιδρώτα. Ο πυ-ρετός λιγόστεψε κι' έννοιωθα κά-ποια άνακούφιση. Σιμά μου — στο κορβότι μου — ειδα μονάχα τ' ό αδελφάκι μου συμπαγμένο. Η μητέρα μου ήταν στην κουζίνα... Είπα σιγανά:

— Λαζάκι... — Ορίστε... Έβγαλε μιά σιγανή φωνούλα τ' ό στοματάκι του και μισοκινή-θηκε απ' τη θέση του.

— Έλα σιμά μου, Λαζάκι... — Ηρθε. Ρώτησε: — Έχεις πυρετό;

— Έβαλε τ' ό χεράκι του τ' ό μικρούλακι, τ' ό δροσερό στο μέτω-πό μου. Τάλας τ' ό βαλε στο σίδε-ρο του κορβατιού για να με δρο-σίση κατόπιν πιότερο. Πήρε θάρ-ρος. Άρχίσανε να κουβεντιά-ζουμε. Μ' ένα χαριτωμένο ύφος και γελαστό μου έλεγε τόσα και τόσα, με μιά άφελεια πούνε προ-νόμιο αυτών τ' όν μικρών, αλλά και τ' όν μεγάλων, κατά τ' ό πνεύ-μα, ανθρώπων. Έννοιωθα μέσα μου μιά ψυχική ξεκούραση, μιά ψυχική γαλήνη και μιά ευτυχία που βρισκόμουνά στον κατακά-θαρο και δροσερό τόπο της άφέ-λειας. Κλείνοντας λιγάκι τ' ό μά-τια μου, έβλεπα παραδεισένιους

κόσμους κι' άγγελούδια. Πήρα τ' ό χεράκια του στα χέρια μου και τ' ό σφιξα. Μου ειπε:

— Πήγαινε στην Άραπιά; — Άπάντησα: — Πήγα.

— Είδες Άράπη; — Είδα. — Σου έφριξε μπουύ; — Μου έφριξε. — Φοβήθηκες; — Φοβήθηκα.

— Α! Όχι! Να πής: δ' ό φο-βήθηκα. — Καλό. Δ' ό φοβήθηκα... Δεν πρόφτασα να τελειώσω καλά-καλά, και βλέπω τ' ό χερά-κια του να ύψώνονται πάν' απ' τ' ό κεφάλι μου και να τ' ό χτυπάει. Έκλεισα τ' ό μάτια μου.

— Α! Α! φοβήθηκες!... Χαμογέλασε. Χαμογέλασε. Έ-τσι έξακολουθούσαμε για πολλήν ώρα... και μέσα μου έννοιωθα μιά άπέραντη χαρά...

Κήπος Ποιητικός

Ο ΤΡΥΓΟΣ

— Λίνα! Λίνα!... σήκω, θ' ό πάμε στ' ό άμπέλι, σήκω, έμεις εί-μαστε έτοιμοι, σήκω!... Με πείσμα, γύρισα απ' τ' ό άλ-λο πλευρό για να κοιμηθώ, μουρ-μουρίζοντας: άφήστε με με τ' ό άμπέλι σας!

Όλα αυτά μου τ' ό έκαμε ή έ-ξαδέλφη μου... ή Μαίρη! να σηκωθώ, να πάω να δω... τί; σπουδαίο πράγμα... τ' όν τρύγο!

Άλήθεια όμως, πόσο κόντεψα να χάσω αυτό τ' ό όρατο θέαμα, και αν τ' ό ειδα, τ' ό χρωστώ στη Μαίρη. Αφού μετά βίας έσηκώ-θηκα, έδέχτηκα να τούς ακολου-θήσω. Η μαμιά ειχε έτοιμάσει ένα μεγάλο καλάθι με τρόφιμα για όλη την ήμέρα: τ' ό φόρτωσαν στο γαϊδουράκι της κυρά-Μάρ-δας, της σπιτονοικοκυράς μας, και από πίσω ή θεία έδωσε την κατακούλα με τ' ό δυό κατα-κούλα της και τ' ό μικρό μοσα-ράκι, και ξεκινήσαμε με τάλογα.

Α!... πόσο τραλλό ήταν τ' ό δικό μου, ένα μικρό άστρο άλ-ογάκι, ζωηρότατο. Φαντασθήτε τ' ός φορές πήγε να μ' ό ρίξ' ό-λα και εγώ δεν πήγαινα πίσω, δλο και τ' ότσιμπούσα έλαφρά στη ράχη.

Φτάσαμε, τέλος. Λύσαμε τ' ό ζώα και τ' ό αφήσαμε να βόσκουν. Άλλο όρατο θέαμα μ' ός έπερί-μενε εκεί: — καθώς τρώγαμε τ' ό φρεσκο τυρί, τ' ό αυγά και τ' ό διά-φορα φρούτα που μ' ός μοίρασε ή μαμιά — να... ένας όρατος χρυσός δίσκος χρυσώνει τ' ό πάν-τα. Ήταν... ο Σαντός Φοίβος που προχωρεί με τ' ό άρμα του στο παλάτι του. Άμέσως άκού-γονται τραγούδια που μ' ός κά-νουν να ξεχάσωμε τ' όν Φοίβο! ή-ταν τ' όν κοριτσιών που θ' ό τρα-γούσαν, έρχοντάι τραγουδώντας:

Καλώς μ' ός ήρθε τ' ό γουγυτή με τ' ό πολλά σου δώρα, Μ' ός καλημερίζουν, και άφ' ός ξεκουραστούν λίγο, άρχίζουν να κολατσιόζουν.

Μ' ός τραγουδία πιάνουν τη δου-

λειά τους, άλλες κόβουν τα σταφύλια, άλλες με τα μικρά τους καλάθια τα κουβαλούν, και άλλες τα μεταφέρουν στο «πατητήρι».

Εφθασε και το μεσημέρι, εφάγαμε πάλι, και στις δύο έπιασαν πάλι δουλειά, μέχρι το βράδυ στις έξη.

Μετά ξεκουράστηκαν λίγο, και αφού έφαγαν, ήπιαν και ευχθήθηκαν το θείο, άρχισαν το χορό και τα τραγούδια.

Εμείς τα παιδιά, που τρελλανόμαστε για το κρυφτό και το κυνηγητό, δεν κάναμε το ελάχιστο διάλειμμα έως τις όκτω το βράδυ.

Με λύπη τότε αφήσαμε το ωραίο μας γλέντι και ετοιμαζόμαστε να φύγουμε.

Με την πρώτη, όμως, φωνή της μαμιάς, όλο το στράτευμα είχε καθυλίκει στα άλογά του, και με το πρώτο «έμπρος» του θείου, όλοι ξεκίνησαν. Το άλογό μου ήταν άκομη πιδ ειθύμο τώρα, αλλά χωρίς τα πρωϊνά καμώματά του.

Εφτάσαμε τέλος και εις το σπίτι και άνεβηκα άμέσως στην κάμαρά μου, ένθ' ό θεϊος με έρωτοῦσε να τὸ πῶ τις έντυπώσεις μου... Τὰς ανέβαλα όμως για την επομένη.

Δορέττα Γιούγκ

Η ΠΑΤΡΙΔΑ ΜΑΣ

—Μαμιά, γιατί σφυρίζει το βατόρι; Γιατί βγάζει τόσους καπνούς;

Αυτά ρωτούσε ή 'Αννούλα τη μαμιά της, καθισμένη στο μπαλκόνι του παραλιακού τους σπιτιού έκείνο το πρωί.

Η μαμιά της κοιτάζε μια στιγμὴ και εἶπε γελώντας: —Γιατί σφυρίζει; Νά! φεύγει σὲ λίγο. Γι' αυτό.

—Και πού θὸ πάμ, μαμιά;

—Μακριά, παιδί μου, μακριά. Σὲ ἄλλη χώρα...

—Και θάναι ἄγριοι ἄνθρωποι ἐκεῖ;

—Όχι, μικρούλα μου. Στὴν Ἑλλάδα μὲς θὰ πάμ. Στὰ λιμάνια καὶ στὲς πόλεις τῆς πατρίδας μὲς θὰ εἶμαι. Ἐκεῖ πού ἡ ἴδια σημαία σαλεύει, ὁ ἴδιος γαλανὸς οὐρανὸς μὲς ἀπλώνεται, τὰ ἴδια φυτὰ καὶ τὰ ἴδια μεγαλώνουν.

—Κι' εἶναι μεγάλη ἡ Ἑλλάδα μὲς, μαμιά;

—Μεγάλη κι' αἰώνια, παιδί μου. Μεγάλη σὰν τὰ ψηλά βουνά, κι' αἰώνια σὰν τοὺς λουλουδιένους κάμπους.

Ἐδὼ ἡ μητέρα σταμάτησε. Ἀπαῖσε τὴν Ἀννούλα στὴν ἀγκαλιά της καὶ τῆς ἔδωσε δύο γλυκά φιλά.

—Ἀγαπᾶς λοιπὸν τὴν Ἑλλάδα μὲς, Ἀννούλα;

—Ἄν τὴν ἀγαπῶ, μαμιά! Δὲν εἶμαι ἑλληνοπούλα ἐγὼ;

—Νά, χουσί μου κορούλα. Τὴν ἀγαπᾶς ὅπως ὅλοι οἱ Ἕλληνες τὴν ἀγαπᾶμε. Πήγαινε τώρα κάτω στὴν αὐλὴ νὰ παίξεις, Ἀρκετὰ σὲ κοίρασα σήμερα.

Κεφαλλονίτης

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

—'Αλήθεια, μαμιά, δίνεις στὴ νταντὰ τρακόσιες δραχμὲς τὸ μῆνα, γιὰ νὰ μὲ προσέχῃ;

—'Αλήθεια. Γιατί ρωτᾷς;

—Δὲ θάταν καλύτερο νὰ τίς ἔδινες ἐμένα κι' ἐγὼ νὰ προσέχω τὴ νταντὰ;

Αυσόχαρτο

* * *

—'Ο δάσκαλος: Ποία, Νίκο, εἶναι ἡ πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ Μεσσηνίας;

—'Ο Νίκος δὲν ἔξερε.

—Λέγε σύ, Τοτό.

—Καλάμει.

—Μπαρβό, παιδί μου! Ἄκου-σες Νίκο;

—'Ο Νίκος δὲν ἔξερε.

—Λέγε σύ, Τοτό.

—Καλάμει.

—Μπαρβό, παιδί μου! Ἄκου-σες Νίκο;

—'Ο Νίκος δὲν ἔξερε.

—Λέγε σύ, Τοτό.

—Καλάμει.

—Μπαρβό, παιδί μου! Ἄκου-σες Νίκο;

—'Ο Νίκος δὲν ἔξερε.

—Λέγε σύ, Τοτό.

—Καλάμει.

—Μπαρβό, παιδί μου! Ἄκου-σες Νίκο;

—'Ο Νίκος δὲν ἔξερε.

—Λέγε σύ, Τοτό.

—Καλάμει.

—Μπαρβό, παιδί μου! Ἄκου-σες Νίκο;

—'Ο Νίκος δὲν ἔξερε.

—Λέγε σύ, Τοτό.

—Καλάμει.

—Μπαρβό, παιδί μου! Ἄκου-σες Νίκο;

—'Ο Νίκος δὲν ἔξερε.

—Λέγε σύ, Τοτό.

—Καλάμει.

—Μπαρβό, παιδί μου! Ἄκου-σες Νίκο;

—'Ο Νίκος δὲν ἔξερε.

—Λέγε σύ, Τοτό.

—Καλάμει.

—Μπαρβό, παιδί μου! Ἄκου-σες Νίκο;

—'Ο Νίκος δὲν ἔξερε.

—Λέγε σύ, Τοτό.

—Καλάμει.

Αὐτὰ κατάλαβα άμέσως. Πῶς τώρα θάρχησι τὴ λύση; Ἐκάμα πρῶτα ἔναν πίνακα με τὸν ἀριθμὸ τῶν πιδ συνηθισμένων στὸ κρυπτογράφημα σημειῶν.

Τὸ σημείο	0	ὑπάρχει	19	φορὲς
»	θ	»	10	»
»	γ	»	8	»
»	6	»	8	»
»	ι	»	6	»
»	2	»	6	»
»	4	»	4	»
»	ζ	»	4	»
»	β	»	4	»
»	α	»	3	»

Αὐτὸ μὲ βοήθησε πάρα πολὺ καὶ ἰδοὺ μὲ ποῖον τρόπο:

Εἶν' εὐκόλο νὰ καταλάβῃ κανεὶς ἀπὸ κάθε κείμενο, ὅτι τὸ γράμμα πού ὑπάρχει σὲ μεγαλύτερο ἀριθμὸ στὴν Ἑλληνικὴ γλῶσσα, εἶναι τὸ Α'. Ὅταν λοιπὸν εἶδα στὸν πίνακα ὅτι τὸ σημείο 0 (μηδὲν) ὑπάρχει ἀπὸ κάθε ἄλλο περισσότερες φορὲς καὶ στὸ κρυπτογραφικόν, κατάλαβα εὐκόλο ὅτι τὸ 0 τοῦ κρυπτογραφικοῦ εἶναι τὸ Α'. Γιὰ τὸν ἴδιον λόγον κατάλαβα ὅτι τὸ θ τοῦ κρυπτογραφικοῦ εἶναι τὸ Σ.

Ξερόντας τώρα τὰ δύο σημεία 0 καὶ θ, ζήτησα στὸ κρυπτογραφικὸν μὴ λέξῃ πού ν' ἀποτελεῖται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπ' αὐτὰ. Εὐκόλο τὸ βοήθηκα στὴ λέξῃ: 30α0θ0θ0θ πού μποροῦσα νὰ διαβάσω τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐστὶ *Α*Α*Σ*Α*Σ. Χωρὶς νὰ δοκιμάσω πολλὰ λέξῃ γράμματων, βοήθηκα ὅτι ἡ λέξῃ μας ἦταν ΘΑ-ΔΑΣΑΣ. Ὅστε ἤξερα ἤδη τέσσερα γράμματα: Α=0, Θ=θ, Δ=α, Σ=δ.

Πῆρα ὕστερα τὴ λέξῃ 6γ0θ καὶ τὴ διάβασα *Α*Σ. Ἀπ' ὅλα τὰ ζευγάρια τῶν γραμμάτων πού δοκίμασα γι' ἀρχικὰ αὐτῆς τῆς λέξεως, τὰ γράμματα ΕΝ φαίνονταν πιθανότερα, γιατί κάνουν καὶ μὴ λέξῃ συνηθισμένη: ΕΝΑΣ. Τώρα λοιπὸν ἤξερα δύο σημεία ἄγνωστα περισσότερα: Ε=6 καὶ Ν=γ.

Μὴ λέξῃ με δύο γράμματα μ' ἔκανε μὲ μῆθος ἀκόμη ἓνα σημείον. Ἀπ' τὴ λέξῃ βθ ἤξερα ὅτι Ε=6. Ἀπ' ὅλα δὲ τὰ γράμματα πού ἀλφαβῆτον πού δοκίμασα, μόνον τὸ Μ ἐνωμένο με τὸ Ε κάναμε μὴ λέξῃ. Ὅποτε βθ=ΜΕ. Τὸ νέο σημείον β=Μ.

Ἐγραψα τότε τὸ ἀλφάβητον με τὰντίστοιχα σημεία κάθε γράμμα-τος πού ἤξερα. Ἄλλ' ἄμέσως παρετήρησα κάτι πολὺ ἐνδιαφέρον: Δ=α, Μ=β, Ν=γ. Τρία γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου κατὰ σειράν ἰσοδυναμοῦν με τρία γράμματα τοῦ κρυπτογραφικοῦ ἀλφαβήτου ἐπίσης κατὰ σειράν.

Κάτι περισσότερον ἀπὸ ἀπλὴ σύμπτωση σκέφτηκα. Ἀφοῦ Δ=α, Μ=β, Ν=γ, πρέπει καὶ Ε=δ, Ο=ε, Π=ζ, Ρ=η, καὶ μ' αὐτὸν τρόπο ὡς τὸ τέλος τοῦ ἀλφαβήτου.

Δοκίμασα λοιπὸν στὲς ἀκόλου-θες λέξεις, καὶ βοήθηκα ὅτι ἡ ὑπό-θεσις πού ἔκανα ἦταν σωστὴ: βθ0αε=μυαλό, λη0θ=φορὰ 0θ0γξ=ἀπάνω, κ. ἄ.

Ἔτσι ἔμαθα τὰ γράμματα τοῦ κρυπτογραφικοῦ ἀλφαβήτου ἀπ' τὸ Π κι' ὕστερα.

Τὰ λοιπὰ ἦταν εὐκολώτατα. Ἡ λέξῃ β20=μία, μ' ἐβοήθησε νὰ βρῶ ὅτι Ι=2, κι' ἡ λέξῃ δ0Ιεκ-θιε=ἐξακουστό ὅτι Κ=1.

Ὅπως καὶ πρὶν, παρατήρησα: δ0ως Κ=1, Ι=2, Θ=3, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπο Η=4, Ζ=5, Ε=6, Δ=7, Γ=8, Β=9, Α=0. Ἄν εἶναι σωστὴ ἡ δλη μου ὑπόθεσις, δείχνει τὸ λυμένο κρυπτογρά-φημα.

Πρέπει νὰ σημειώσω ὅτι σ' αὐ-τὸ τὸ κρυπτογράφημα ὑπῆρχε κι' ἓνα λάθος. Στὴν πρώτη λέξῃ τοῦ τετάρτου στίχου, τὴ λέξῃ ζ0α0ι2 πρέπει νάναΙ ζ0α0ι2, γιατί πα-λάτι ἔχει Δ στὸ τρίτον γράμμα, καὶ Α τοῦ κρυπτογραφικοῦ εἶναι Δ τοῦ ἀλφαβήτου.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΤΩΝ ΒΡΑΒΕΙΩΝ

ΜΕΓΑΛΗ ΤΑΞΙΣ (ἀπὸ 15 ἐτῶν καὶ ἄνω, καθὼς καὶ ὅσοι δὲν ἐσημείωσαν ἡλι-κία στὸ χειρόγραφον).

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Χρυσάε-τὸς [20Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Πίκμαν [18Ε].—Κυρὰ τῆς Θάλασσης [18Ε].

—Ἐκτὸς Διαγωνισμοῦ: Νάρκισ-σος [20Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Τώνης Ἐρμουπολίτης [17Ε].—Γλυκεῖα Πατρίδα [17Ε].—Ἀγγελος Εὐτυ-χίας [16Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ: (ἀπὸ 14Ε εἰς ἑ-καστον:) Ἀρχοντάς τοῦ Κόσμου, Ἰουλιέττα Ρωμαιοῦ, Γεώργιος Ν. Κατραβάς, Δέλη Ν. Δελλα-πόρτα, Ζωὴ Ν. Κατραβά, Ἰβὰ-να, Κυρὰ-Φροσύνη, Μικρομέγα-λη, Σαπούνφορνα, Σοφία Κ. Παρθένη, Κάποιος.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ: (ἀπὸ 12Ε εἰς ἑ-καστον:) Γεώργιος Π. Λευκαδι-της, Χρυσοθήρας. Κων. Π. Θεο-φίλοπούλου, Ἑλληνόπουλο, Γεώρ-γιος Ἀβερφωφ, Νέλλη, Δημ. Γ. Γιάκος, Μαῦρος Κύνκος, Δημ. Α. Στεφανίδης, Νταῖνη, Ὀλόκαρη.

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ: [(ἀπὸ 10Ε) εἰς ἑ-καστον:] Ἀστὴρ τοῦ Πόντου, Ἀ-γνοστὴ, Δικηγορίνα, Μαῦρο Χιό-νι, Κλοκλὸ, Ἀμαυλλίς, Λαμ-παδίας, Σαρδανάπαλος, Ἀνδρέας Κωστής.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ (14 ἐτῶν καὶ κάτω)

ΠΡΩΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Ἀφρικά-να [20Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Ἡρὼ [18Ε].—Αυσόχαρτο [17Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑΒΕΙΟΝ: Μῦρον τῆς Ἀνδρου [15Ε].—Ἐφιππος Τανυδρόμος [14Ε].—Στυρίδων Σάνδης [13Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ: (ἀπὸ 12Ε) εἰς ἑ-καστον:) Ἀνδάλουσία, Στέφανος Δόξης, Ἰάσων, Γεώργιος Β. Ρα-ζῆς, Ναυτοπρόκοπος, Καπετὰν Τσαβέλλας, Μικρούλα Τραλαλά.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΜΗ ΑΣΗΜΟΝΕΙΤΕ πὸς κάθε παρα-γελία σας, γιὰ νὰ ἐκτελεστὴ ἡμέως, πρέπει νὰ συνοδεύεται καὶ με πιά τινύνη ταινία, ἀπ' αὐτὲς με τίς ὁποῖες σὰς στέλ-νεται τὸ φύλλο κάθε ἐβδομάδα.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 14 Ἰουλίου 1931

ΔΗΛΩΣΗ

ΣΗΜΕΡΑ τελειώνουν οἱ «Περιπέ-τειες ἐνὸς Γάτου»... Πῶ, πῶ, κλάμματα τὰ μικρά, πού χάνουν τὸ Χιόνι τους!... Ἄλλ' ἄς παρηγο-ρηθοῦν, γιατί ἡ Κυρὰ-Μάρθα δὲν θὰ τάφῃσιν ἐπὶ οὐτὲ μὴ ἐδδομάδα: Ἄμέσως ἀπὸ τὸ ἐρχόμενο φυλλάδιο θάρχησι νὰ τοὺς διηγῇται τὴν ἱστο-ρίαν τοῦ Κανελλῆς. Καὶ ἔξερτε τί εἶ-ναι αὐτὸς ὁ Κανελλῆς; Ἐνα χαρι-τωμένο κι' ἐξυπνότερο... κουνε-λάκι! Ἐπειδὴ ὅμως ἔχει καὶ συν-τρόφους, [ἡ καινούργια ἱστορία, τῆς Κυρὰ-Μάρθας ὀνομάζεται «ΚΑΝΕΛ-ΛΗΣ ΚΑΙ ΣΙΑ». (Σία θὰ πῇ Συντρο-φία, ὅχι σία... κι' ἀράχως.) Ἐξή-γεῖστε τὸ αὐτὸ στὰς ἀδελφάνας.)

Συμφωνοῖ, Μικρὴ Ἀμαζών, ἀλ-λά θὰ τὸ κρίνω με τὴ σειρά του. Φαντάζομαι τὴ χαρὰ σου ἐταν ἀνα-κάλυψες στὸ σπῆτι παλιού σου τόμου, ἀπὸ τότε πού ἦταν συνδρο-μήτρια ἡ μαμιά σου. Ἐξερεις ὅμως πού τράμαξα νὰ σὲ διαδάσω; Με-ρικές μάλιστα λέξεις δὲν μπόρεσα με κανένα τρόπο! Μὰ γιατί; τόσο δύσκολο εἶναι νὰ γράφῃ κανεὶς κα-θορά;

ΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἐφτάσε, παιδιὰ μου, ὁ κόρηος στὸ χτένι. Ἐχουν δηλαδὴ μαζευθεῖ τόσα κομμάτια γιὰ τὴ Σελίδα Συ-νεργασίας, παλαιὰ καὶ νέα, πού εἶ-ναι ἀδύνατο πιά νὰ βρῶ λογαρια-σμο! Προπάντων δὲν ἔξρω τί νὰ κάμω μ' ἐκείνου πού μοῦ ξανάστει-ναν, φαίνεται, χωρὶς νὰ μαθαίνουν πρῶτα τὴν τύχην τῶν προηγούμενων, κι' ἐτσι ἔχω ἀπὸ δύο, τρία, τέσσερα κομμάτια τῶν ἴδιων... Σκέφθηκα λοιπὸν κι' ἀποφάσισα νὰ μὴ δεχθῶ πιά κομμάτι γιὰ τὴ Σελίδα ἀπὸ κανένα, ἂν δὲν ξεκαθαρίσω πρῶτα αὐτὰ πού ἔχω κι' ἂν δὲν δηλώσω πάλι ὅτι δέχομαι. Τάκοντες; Ὅποιος μοῦ στείλῃ κομμάτι ὕστερ' ἀπὸ αὐ-τὴ τὴ δηλωση, νὰ ἔξρω εἰς δὲν θὰ ληφθῇ ὡς ἔχει καθόλου: θὰ εἶναι σὰ νὰ μὴν τῆσταις.

Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ λείψῃ ὁρι-στικὰ κι' ἡ ἀνωμαλία πού προκα-λεῖ τόσο δίκαια παράπονα. Γιατί ἀπὸ ξεκαθαρίσω τὰ κομμάτια πού ἔχω, δὲν θὰ δέχομαι στὸ μέλλον παρά μόνον ἓνα ἀπὸ καθέναν, πού θὰ ἐγγράφηται σὲ βιβλὶο καὶ θὰ οὐ-νεται ἀφοῦ δημοσιευθῇ ἡ ἀπο-ριφθῇ. Τότε μόνον θὰ μπορῇ ὁ ἴδιος νὰ ξεναστεῖται, κι' ἂν στείλῃ πρω-τότερα, θὰ πεθῶ τὸ κομμάτι στὸ κα-λάθι. Χωρὶς αὐστηρότητα, βλῆπετε, χωρὶς σκληρότητα μάλιστα, τάξῃ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ...

Πληροφορὸς τοὺς γατοφίλους—καὶ ἔξρω εἰς τὸν κύκλον μὲς ὑπάρχουν πολλοὶ καὶ πολλὰς—εἰς τὴ Χιόνι ἔχει τώρα τρία μικρά γατάκια, δύο παρδαλά κι' ἓνα ἀσπρὸ. Τὸ ἓν ἀπὸ τὰ παρδαλά, τὸ ἀγκαλίσκει ἡ δ. Γεωργία Ταρσοῦλη. Μένουν λοιπὸν δύο, καὶ ὅποιο Διαπλάσσοῦλο ἡ Δια-πλάσοῦλα θέλει κανένα, μπορεῖ νὰ μοῦ τὸ ζητήσῃ.

Τὸ γράφισό σου, Παλιὰ Ἀθή-να, εἶναι ἀρκετὰ εὐανάγνωστο, ἂν καὶ φαίνεται κάπως βιαστικὰ. Σ' ὅποια γλῶσσα καὶ νὰ γράφῃ κανεὶς, πάντα πρέπει νὰ προσέχῃ τοὺς κα-νόνες. Μῆπως κι' ἡ δημοτικὴ, ἡ ἡμιλογικὴ, δὲν ἔχει τοὺς κανόνες τῆς; Ἐνα μόνον παράδειγμα: «τὴ φυγῇ» εἶναι λάθος! Θέλει «τὴν φυ-γῇ» «τὴν φωτιά» εἶναι λάθος! θέ-λει «τὴ φωτιά». Κι' ἄλλα πολλὰ!

Ἄδαναν Ἑλλάς, περιμένω τίς ἐντυπώσεις σου ἀπὸ τὴν Πόλιν. Μὰ βέβαια πού θὰ μπόρεσες νὰ ξεπα-νόησες κι' ἐκεῖ, ἀφοῦ ἔχεις τό-σους συγγενεῖς. Ὁ Τέλλος Ἀγρας, πού εἶδες στὴ Σελίδα Συνεργασίας τοῦ παλιού μου ἐκείνου τόμου καὶ σὺ ἔκαναν τότε ἐντύπωση τὰ ποιη-τικὰ του ἔργα, εἶναι ὁ σημερινὸς γνωστὸς ποιητὴς καὶ συνεργάτης μου κ. Τέλλος Ἀγρας, πού ἀπὸ τότε κτήσας αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο.

Δὲν ἔχει σημασία, Ἀγνή, ποιὰ θὰ εὐνόησῃ ὁ κληρὸς γιὰ τὸ Βρα-βεῖο, ἀφοῦ ἤλθαι κι' οἱ δύο ἰσοτί-μιες. Καὶ τὸν Α' Ἐπαινο νὰ πᾶ-ρῃ, θὰ θεωρηθῇ σὰ βραβευμένη. Χαίρω πάρα πολὺ πού κι' οἱ δύο εἶ-σαστε Διαπλάσοῦλες, κι' ἀκόμα πού καὶ τὸν Β' Ἐπαινο τὸν παίρνει Διαπλάσοῦλα! Μπαρδὸ, καλὰ μου κορίτσι, με τιμᾷς!

Μὰ καὶ στὴ Γαλλικὴ Σχολή, κα-θὼς μοῦ ἀναγγέλλει ἡ Δικηγορίνα, θρῆμύδουσιν Ἀδιαπλάσοῦλες: ἡ Μυρίνη, ἡ Νταῖνη, ἡ Δεπτύ-λα... Εἶναι λοιπὸν νὰ μὴν καμα-ρώνω καὶ νὰ μὴν περηφανεύομαι; Τὴ συλλογὴ σου, εἶδες, τὴ δέ-χθηκα, Ντίνε Ἀγερῆτη. Στὸ Δια-γωνισμὸ Καλλιγραφίας δὲν θὰ ζη-τήσω γράμμα ὑποδειγματικόν, κατὰ τοὺς κανόνες, ὅπως ἔκανα ἄλλοτε!

Ἄδαναν Ἑλλάς, περιμένω τίς ἐντυπώσεις σου ἀπὸ τὴν Πόλιν. Μὰ βέβαια πού θὰ μπόρεσες νὰ ξεπα-νόησες κι' ἐκεῖ, ἀφοῦ ἔχεις τό-σους συγγενεῖς. Ὁ Τέλλος Ἀγρας, πού εἶδες στὴ Σελίδα Συνεργασίας τοῦ παλιού μου ἐκείνου τόμου καὶ σὺ ἔκαναν τότε ἐντύπωση τὰ ποιη-τικὰ του ἔργα, εἶναι ὁ σημερινὸς γνωστὸς ποιητὴς καὶ συνεργάτης μου κ. Τέλλος Ἀγρας, πού ἀπὸ τότε κτήσας αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο.

Δὲν ἔχει σημασία, Ἀγνή, ποιὰ θὰ εὐνόησῃ ὁ κληρὸς γιὰ τὸ Βρα-βεῖο, ἀφοῦ ἤλθαι κι' οἱ δύο ἰσοτί-μιες. Καὶ τὸν Α' Ἐπαινο νὰ πᾶ-ρῃ, θὰ θεωρηθῇ σὰ βραβευμένη. Χαίρω πάρα πολὺ πού κι' οἱ δύο εἶ-σαστε Διαπλάσοῦλες, κι' ἀκόμα πού καὶ τὸν Β' Ἐπαινο τὸν παίρνει Διαπλάσοῦλα! Μπαρδὸ, καλὰ μου κορίτσι, με τιμᾷς!

Μὰ καὶ στὴ Γαλλικὴ Σχολή, κα-θὼς μοῦ ἀναγγέλλει ἡ Δικηγορίνα, θρῆμύδουσιν Ἀδιαπλάσοῦλες: ἡ Μυρίνη, ἡ Νταῖνη, ἡ Δεπτύ-λα... Εἶναι λοιπὸν νὰ μὴν καμα-ρώνω καὶ νὰ μὴν περηφανεύομαι; Τὴ συλλογὴ σου, εἶδες, τὴ δέ-χθηκα, Ντίνε Ἀγερῆτη. Στὸ Δια-γωνισμὸ Καλλιγραφίας δὲν θὰ ζη-τήσω γράμμα ὑποδειγματικόν, κατὰ τοὺς κανόνες, ὅπως ἔκανα ἄλλοτε!

Ἄδαναν Ἑλλάς, περιμένω τίς ἐντυπώσεις σου ἀπὸ τὴν Πόλιν. Μὰ βέβαια πού θὰ μπόρεσες νὰ ξεπα-νόησες κι' ἐκεῖ, ἀφοῦ ἔχεις τό-σους συγγενεῖς. Ὁ Τέλλος Ἀγρας, πού εἶδες στὴ Σελίδα Συνεργασίας τοῦ παλιού μου ἐκείνου τόμου καὶ σὺ ἔκαναν τότε ἐντύπωση τὰ ποιη-τικὰ του ἔργα, εἶναι ὁ σημερινὸς γνωστὸς ποιητὴς καὶ συνεργάτης μου κ. Τέλλος Ἀγρας, π

